

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Vård- och omsorgsnämnden

Plats Gemenskapen, Rådhusgatan 4 B, Sala

Tid Onsdagen den 21 september 2022 kl. 13.30

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare		
2	Godkännande av föredragningslista		
3	Månadsuppföljning t o m augusti 2022 Föredragning av verksamhetscontroller Fredrik Miklaheim	2022/6	3 - 17
4	Delårsrapport 2022 VON Föredragning av verksamhetscontroller Fredrik Miklaheim och socialchef Ingrid Strandman	2022/94	18 - 32
5	Internkontrollplan 2022 VOO, delårsrapport Föredragning av socialchef Ingrid Strandman	2021/99	33 - 37
6	Synpunkter 2022 - redovisning tertial 2, 2022 VON Föredragning av socialchef Ingrid Strandman	2022/2	38 - 41
7	Fast omsorgskontakt inom hemtjänsten Föredragning av verksamhetschef Åsa Sahlberg	2022/96	42 - 46
8	Familjehemsenheten, information		
9	Äldreombud Föredragning av projektledare Camilla Duse	2022/95	47 - 58
10	Behörighetskrav inom myndighetsutövning Barn och Ungdom Föredragning av verksamhetschef Marina Dickfors	2022/103	59 - 63
11	Handlingsplan för Krisstödsgruppen Föredragning av verksamhetschef Marina Dickfors	2022/80	64 - 77
12	Avgiftsfri hemsjukvård för personer 85 år och äldre, hänvisning 2021/100 Föredragning av socialchef Ingrid Strandman	2022/69	78 - 94
13	Översyn av taxor och avgifter Föredragning av verksamhetschef Fredrik Miklaheim	2022/69	

14	Brükarenkät gällande Funktionsnedsättningsområdet, daglig verksamhet Föredragning av verksamhetschef Anneli L Sundin	2022/99	95 - 104
15	Information från verksamheten		
16	Rapporter		
17	Anmälningsärenden		
18	Ärenden avgjorda med stöd av delegation		
19	Övriga frågor		

Händelser under perioden

- Nettokostnader för C-19 särredovisas inte längre. KS beslut.
- Ersättning för sjuklöner erhålls för perioden dec-21 tom mar-22.
- Avslutade placeringar inom BoU med direkt resultateffekt. Dock tillkom nya under sommaren med negativ effekt, som befarat i maj uppföljningen.

Sammanfattning av periodens större avvikelsepöster

- Kostnadstakten för placeringar BoU är 1,8 mkr per månad för närvarande, med en stabil trend sett till helåret.
- Nedåtgående trend för försörjningsstöd har fortsatt, men en viss avmattning är att vänta då flera arbetsmarknadsprojekt har avslutats i närtid.
- Väsentligt lägre PO-kostnader än beräknat.
- Kraftigt ökade kostnader för inhyrd personal (SSK och Rehab)

Periodresultat t om aug 2022 för VoO

<i>Period</i>	<i>12</i>	<i>8</i>	<i>Periodbudget</i>	<i>Periodutfall totalt</i>	<i>Avvikelse</i>	<i>Periodutfall exkl C-19*</i>
Externa intäkter			34 070	43 457	9 387	30 246
Interna intäkter			3	1 176	1 174	129
Summa Intäkter			34 073	44 634	10 561	30 375
Köp av huvudverksamhet			-44 830	-54 903	-10 072	-40 594
Personalkostnader			-328 935	-322 880	6 055	-236 886
Driftskostnader			-24 273	-36 773	-12 500	-25 847
Interna kostnader			-38 507	-37 965	542	-26 783
Summa kostnader			-436 546	-452 520	-15 974	-330 110
Nettokostnad			-402 473	-407 887	-5 413	-299 735
Fastställd ram			402 473	402 473		402 473
RESULTAT			-0	-5 413	-5 413	102 738

Periodens budget är beräknad med utgångspunkt från periodens antal månader x 1/12 av årsbudgeten.

* Se specifikation av C-19 på nästa bild.

Sammanfattning av prognosens större avvikelseposter

- 1 ny SiS-placeringar samt förändrade placeringsformer ger en takt om 1,8 mkr per månad jmf med 1,4 per maj. Helårs effekt 2,4 mkr negativ påverkan.
- Ökat vårdtryck inom FO och SÄBO
- Minskat antal externa skolplaceringar
- Lägre PO-påslag än beräknat i budgetarbetet
- Lägre måltidskostnader än budgeterat

Prognos och periodresultat tom aug 2022 per verksamhet

<i>Verksamhetsområde</i>	<i>Årsbudget</i>	<i>Årsprognos</i>	<i>Avvikelse</i>	<i>Period- budget</i>	<i>Period- utfall</i>	<i>% av årsbudget</i>
Ledning	8 174	8 037	137	5 450	5 505	67%
Admin	22 254	20 440	1 814	15 247	11 105	50%
Individ och Familj	122 000	137 692	-15 692	81 337	98 942	81%
Omsorg Funktionshinder	101 342	97 643	3 699	67 565	61 136	60%
Äldreomsorg	349 939	348 702	1 237	233 304	231 198	66%
SUMMA	603 709	612 514	-8 805	402 903	407 886	68%

Månadsuppföljningsrapport enligt KS-sammanställning.
 Totalsumma per verksamhetsområde.

Prognos och periodresultat tom aug 2022 Vo0

<i>Resultaträkning</i>	<i>Årsbudget</i>	<i>Årsprognos</i>	<i>Avvikelse</i>	<i>Period- budget</i>	<i>Period- utfall</i>	<i>% av årsbudget</i>
Externa intäkter	-51 105	-62 976	11 871	-34 072	-43 457	85%
Interna intäkter	-4	-1 667	1 663	-3	-1 176	29400%
Summa intäkter	-51 109	-64 643	13 534	-34 075	-44 633	87%
Köp av huvudvht, bidrag	67 246	77 742	-10 496	44 833	55 783	83%
Personalkostnader	493 403	488 259	5 144	328 952	322 880	65%
Övriga kostnader	36 410	55 314	-18 904	24 274	36 773	101%
Interna kostnader	57 761	55 843	1 918	38 919	37 965	66%
Summa kostnader	654 820	677 158	-22 338	436 978	453 401	69%
RESULTAT	603 711	612 515	-8 804	402 903	408 768	68%

Månadsuppföljningsrapport enligt KS-sammanställning. Intäkter är negativa tal och kostnader är positiva tal. I avvikelsekolumnen är negativa tal en negativ avvikelse.

Trend analyser

Personalkostnader

Övriga kostnader

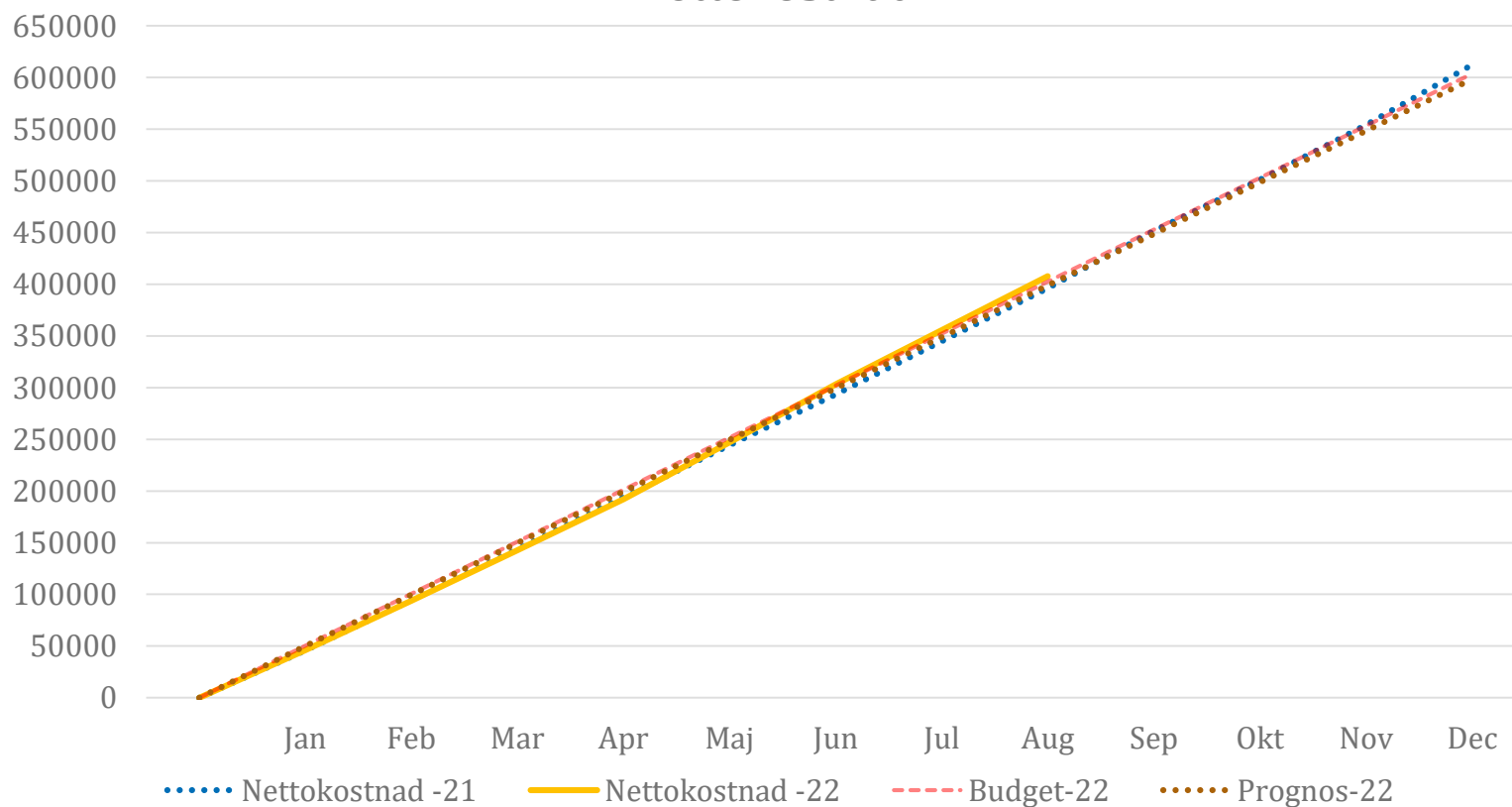
Sjuklöner

Sjukfrånvaro

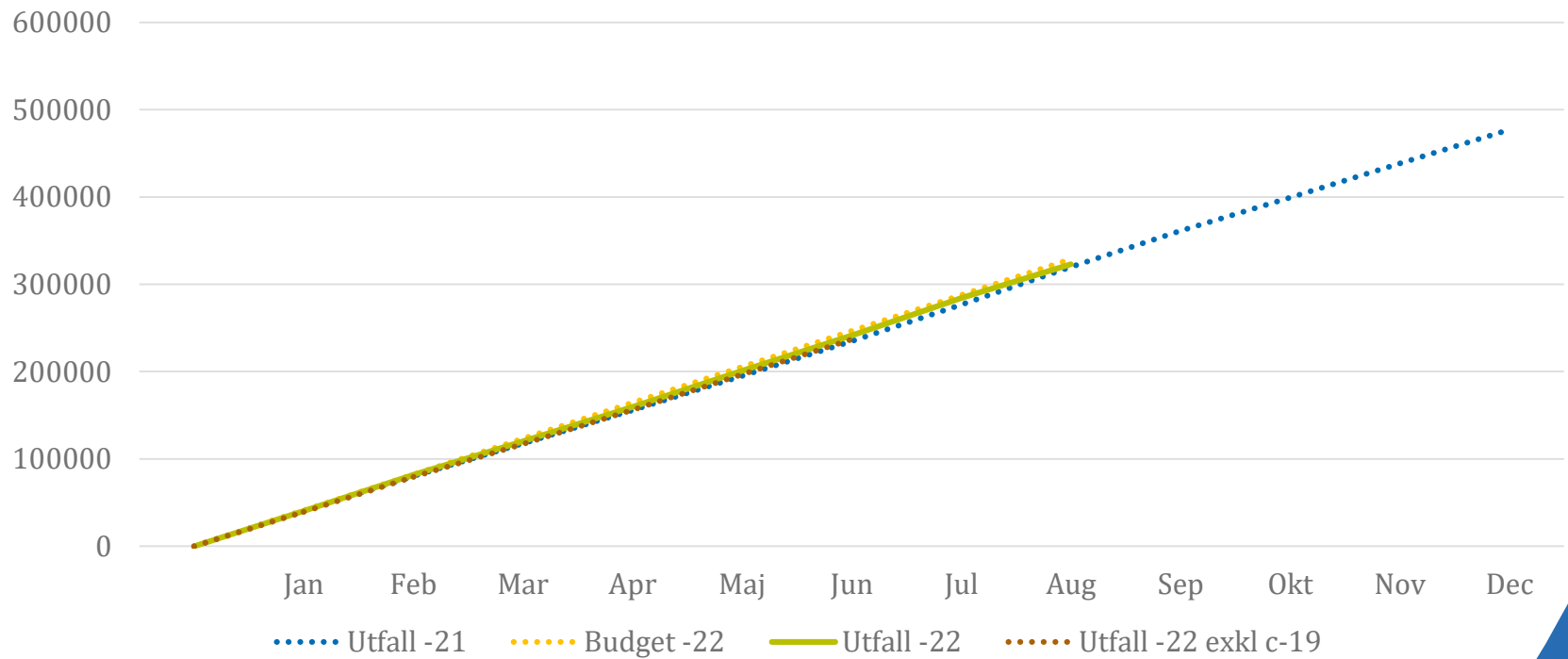
Semesterlöneskuld

Nettokostnads uppföljning 2021 vs 2022

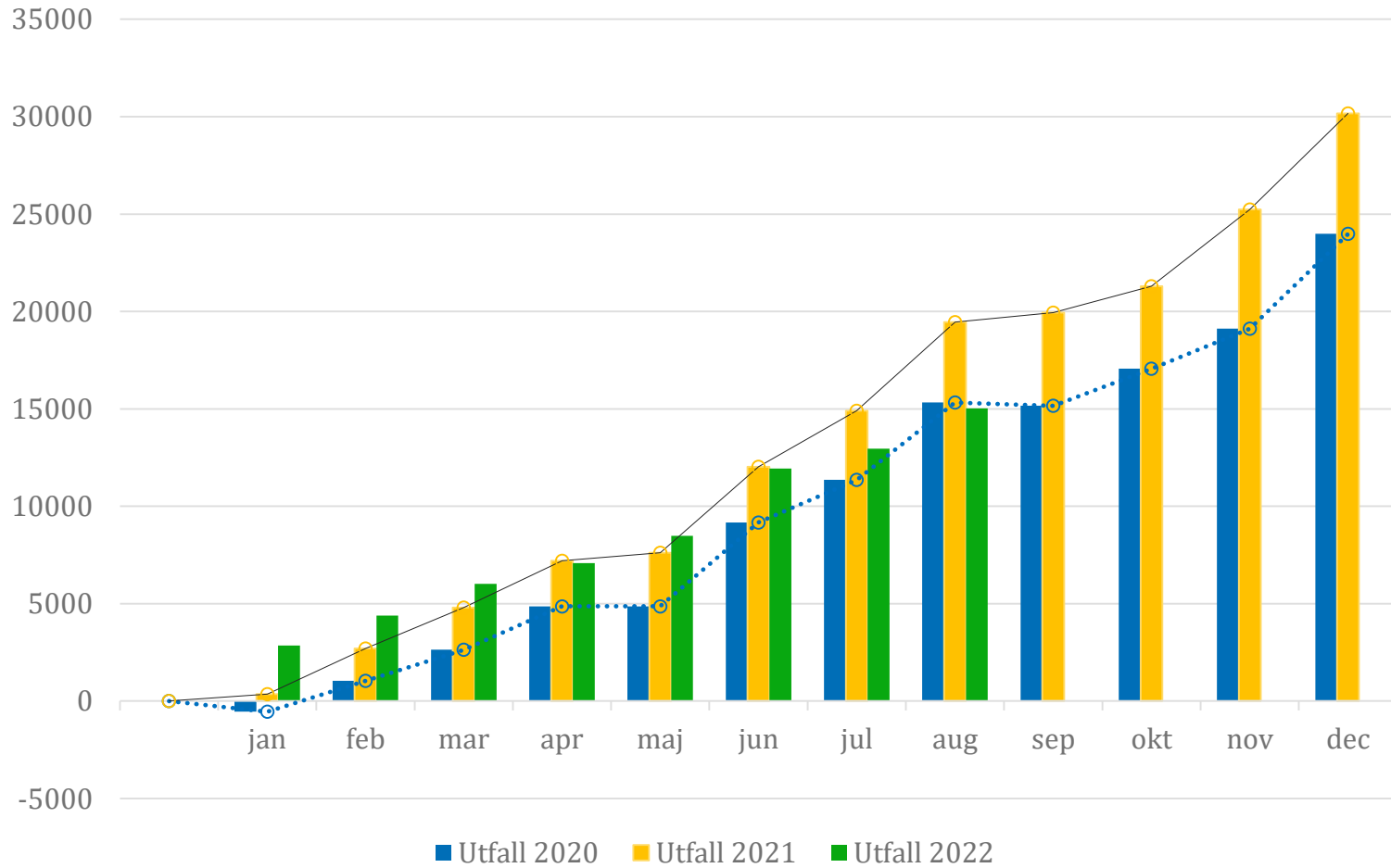
Nettokostnad

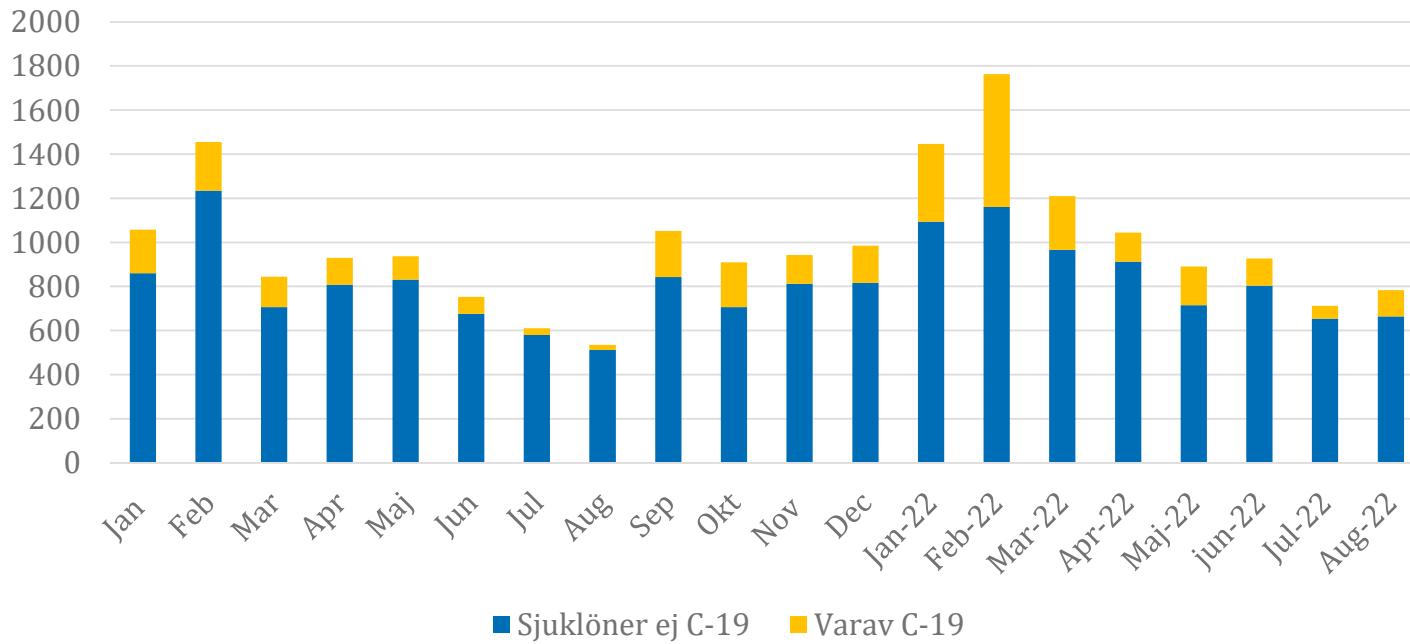
Personalkostnader

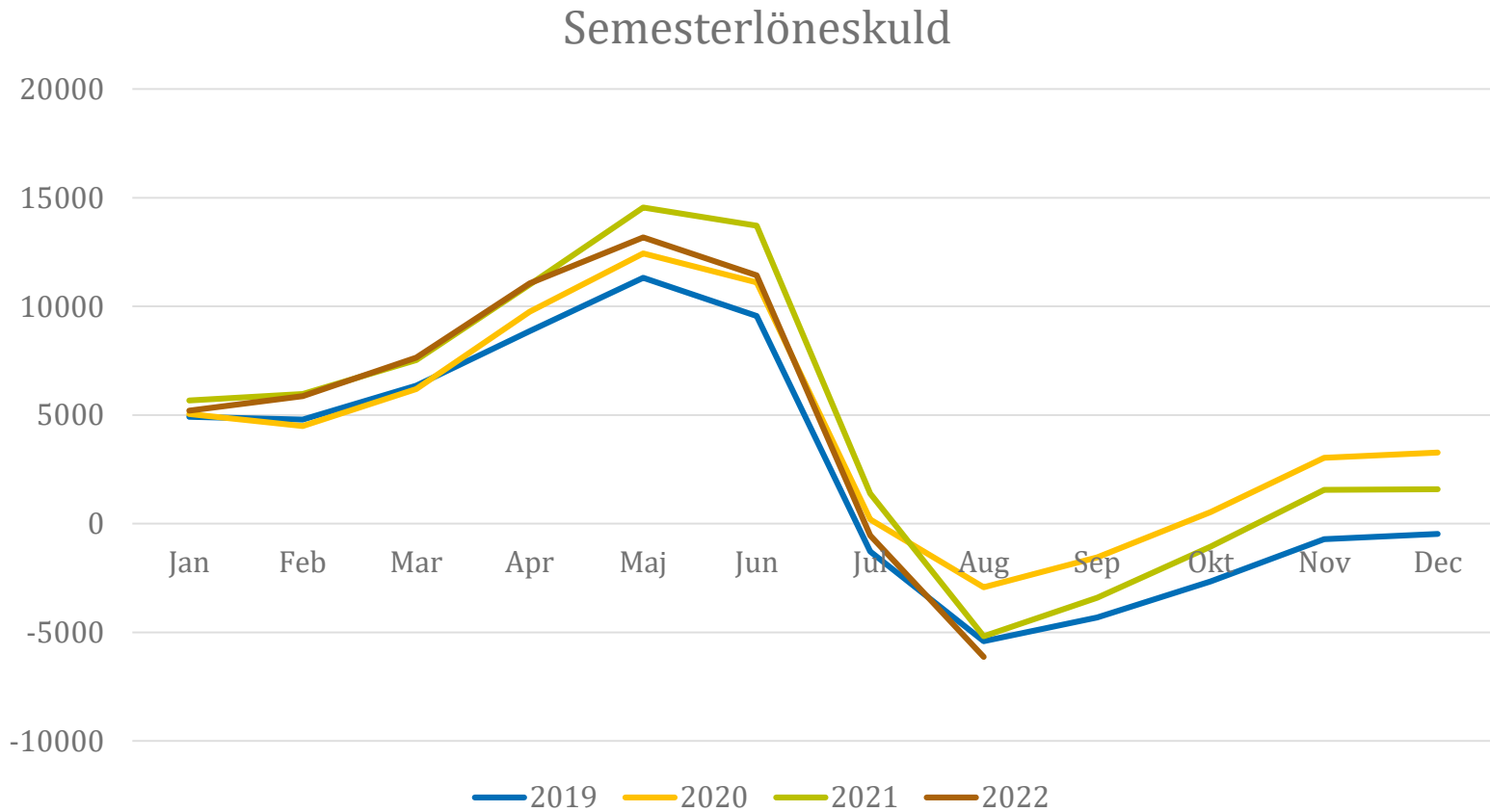
Placeringskostnader BoU (vht 75420)

Sjuklönekostnad per månad 2021

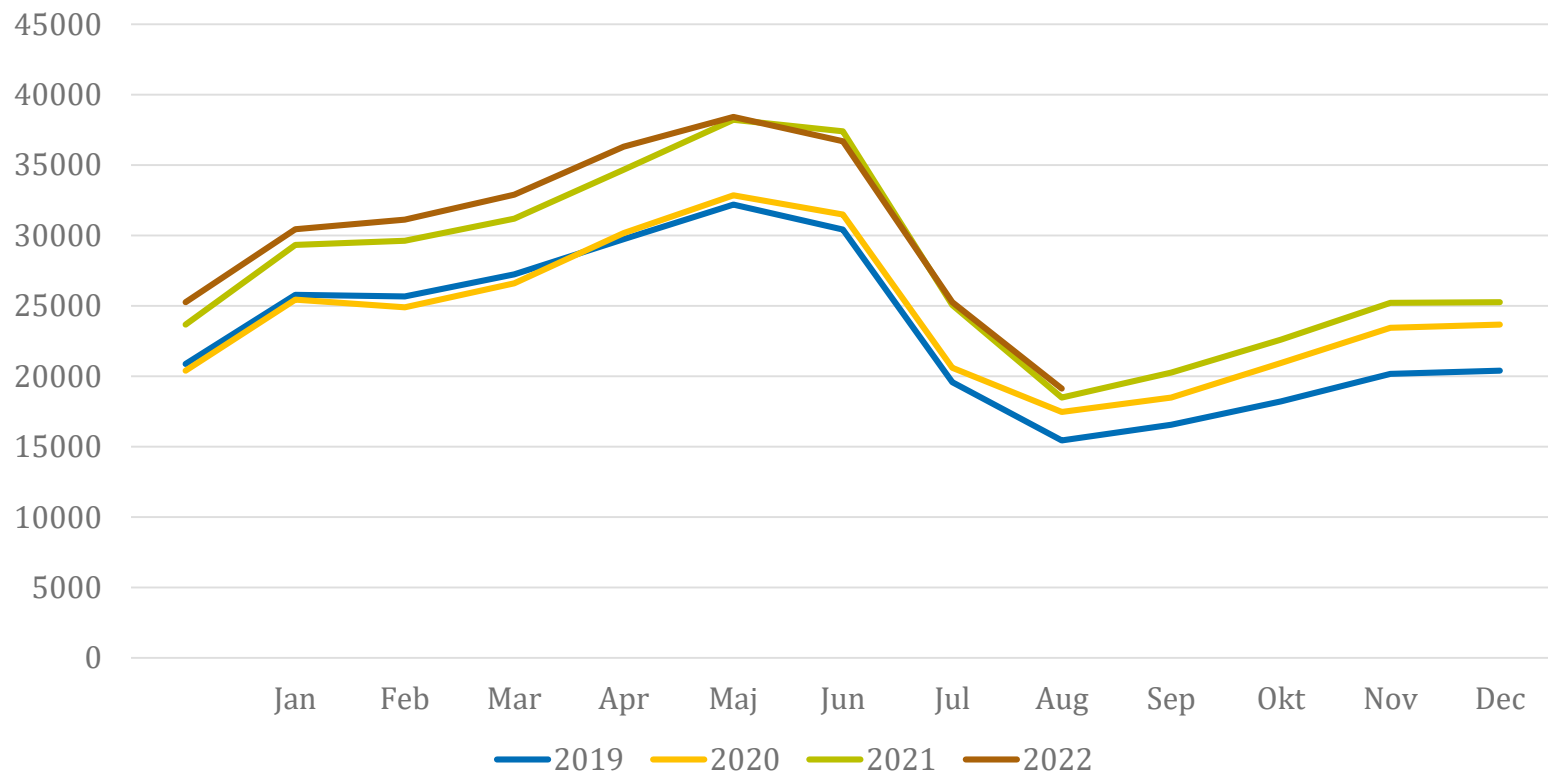

Semesterlöneskuld

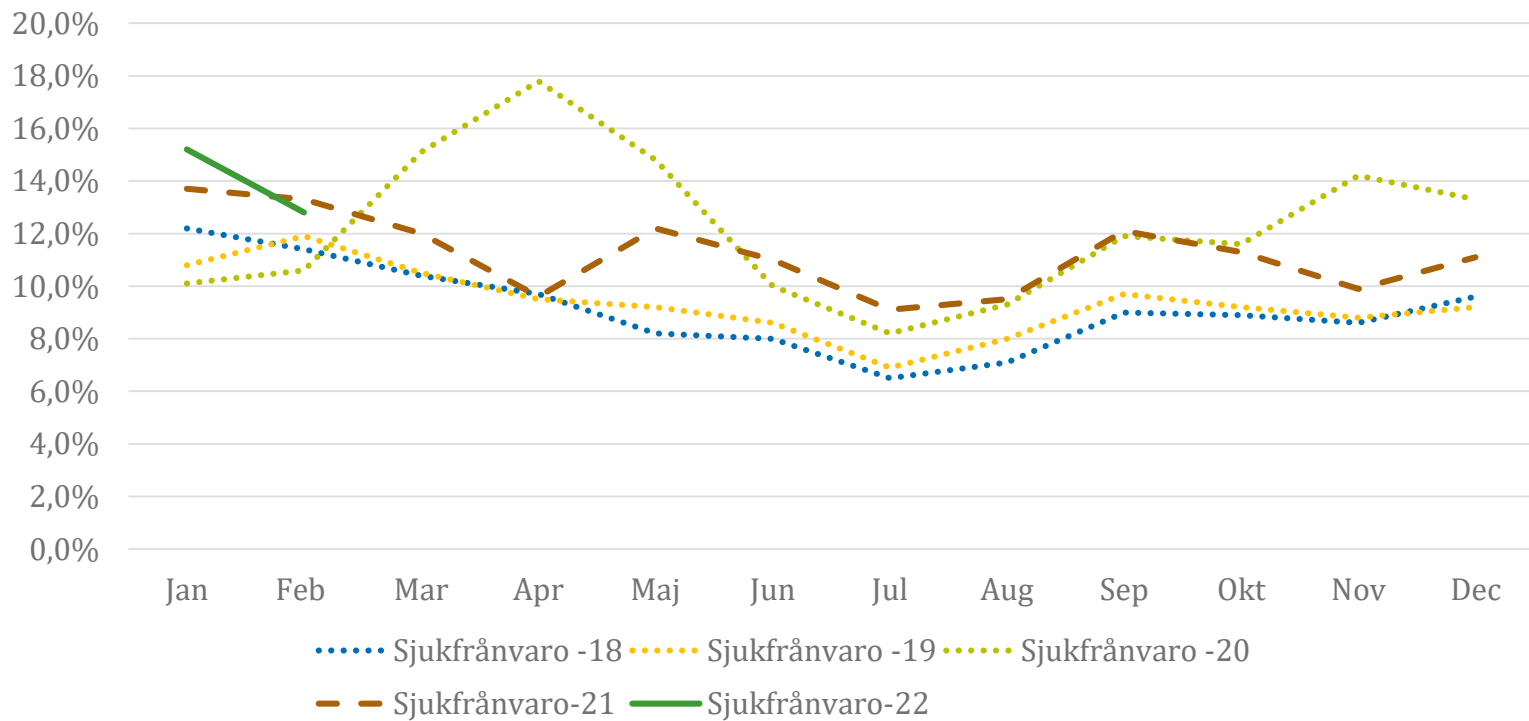
Semesterlöneskuld forts

Semesterlöneskuld

Kommentar:

Sjukfrånvaro

Fullständig kommentar till aug - prognosen

Helårsprognosen visar på ett underskott på -8,8 mkr. (4,4 mkr per maj)

Kostnadsavvikelserna inom IFO Barn och unga samt för inhyrda sjuksköterskor återfinns även här. Sammantaget för verksamhetsområdet Rehab/sjuksköterskegruppen beräknas en negativ avvikelse mot budget för helåret på 3,5 mkr. Personal behöver hyras in till en merkostnad av - 14 mkr samtidigt som kostnaden för anställd personal beräknas bli 8,5 mkr lägre och intäkterna 3 mkr högre.

Inom Barn och Unga beräknas utfallet på helår bli 18,2 mkr högre än budget. Övriga verksamheter prognosticerar resultat för ordinarie verksamhet antingen på budget eller bättre än budget. Vilket ger den sammanlagda bedömningen om -8,8 mkr för 2022.

Prognososäkerheten bedöms vara +/- 4 mkr.

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Delårsrapport Vård- och omsorgsnämnden 2022

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Nämnder och styrelser ska lämna delårsrapport per den 31 augusti med prognos per den 31 december för drift och investeringar samt en kortfattad version av den sammanfattande redovisningen som sker till bokslutet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna rapporten och överlämna den till Kommunstyrelsen.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Delårsrapport 2022 Vård- och omsorgsnämnden

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

DELÅRSRAPPORT
2022-08-31

Vård- och omsorgsnämnden
Kontoret för vård och omsorg

INNEHÅLL

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN	4
Perioden som gått	4
Ekonomi.....	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål	8
Uppföljning av nämndens utvecklingsmål	10
Framtiden	11

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Perioden som gått

- Spridningen av Coronaviruset har sedan mars 2020 haft fortsatt stor påverkan på verksamheterna inom Vård och Omsorg, både beträffande arbetsätt och bemanning.
- Ett stort fokus har varit att upprätthålla en god vård och omsorg samt att utarbeta processer, arbetsätt och rutiner under pågående pandemi för att förhindra och förebygga smitta.
- Ett intensivt arbete med det ekonomiska underskottet har varit högt prioriterat under delåret med målsättning att undvika underskott samt skapa förutsättningar för budget i balans.
- Sommar och semesterperioden är en krävande tid på året för kontoret då vår verksamhet måste bemanna i princip all verksamhet samtidigt som alla medarbetare beviljats sina fyra semesterveckor. Vikariebehovet överstiger tillgången och vikarierna förväntas kunna utföra ordinarie arbetsuppgifter. Det har varit tidskrävande för verksamheterna att få fram vikarier samt handleda dem. Semesterperioden har genomförts över förväntan.
- Veckoarbetstiden för nattmedarbetare sänktes den 1/4 från 36,33 till 34,33 tim./vecka. Många har valt att bibehålla timantalet vilket leder till högre tjänstgöringsgrad och lön.
- Även i år pågår en betald undersköterskeutbildning via Äldreomsorgslyftet där 15 stycken medarbetare deltar.
- Arbetet med Nära Vård, ett samarbete mellan kommunen och Regionen, startade i Salanoden mars 2021 och med ett mobilt team i Sala oktober 2021. Arbetet pågår och fortsätter att utvecklas.
- Fyra undersköterskor anställdes inom hälso- och sjukvården 2021 med hjälp av statsbidrag vilket fortsätter under 2022.
- Under februari infördes Sammanhållen journal med Region Västmanland enligt beslut i juninämnden 2021.
- Nämnden har beslutat att förhyra Bergsmansgatan från 2023 och omvandla Ålängan till ett biståndsbedömt mellanboende.
- Underlag för upphandling av nytt verksamhetssystem, planeringssystem samt avvikelssystem har tagits fram 2021. Upphandling har genomförts och implementeringen har startat.
- Statsbidrag för utökad habiliteringsersättning har beviljats.
- Äldreomsorgen har beviljats riktade stadsbidrag/stimulansmedel inom områdena: demens, ensamhet hos äldre och välfärdstekniska lösningar. Hållbart arbetsliv. Nära vård. Äldreomsorgslyftet. God sjuksköterskebemanning
- Begreppet fast omsorgskontakt har införts inom ordinärt boende från den 1 juli.
- I juni har beslut för en ny förtroendeorganisation tagits inför kommande mandatperiod för åren 2023–2026 där kontorets nämnd får en ny struktur med en Social- och Arbetsmarknadsnämnd och en Äldre- och omsorgsnämnd.

- Statsbidrag Våld i nära relationer, Psykisk hälsa och Subventioner av familjehemsplacementar är rekviderade. Medlen ger verksamheten möjlighet till bl.a. kompetenshöjande insatser.
- Styrande dokument gällande Våld i nära relationer har reviderats. Samverksansforum för det interna och externa arbetet har förbättrats.
- Implementering av Signs of Safety pågår och nätverksarbetet har utvecklats på enheten Barn och unga.
- Ingått avtal med SKR, gällande Yrkesresan.
- Ny utvecklingsinriktning har tagits mellan Arbetsmarknadsenheten och Ekonomiskt bistånd med fokus på att förhindra att individen hamnar i långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.
- Fortsatt sänkta kostnader för Individ och familjeomsorgen avseende försörjningsstöd och externt köpt vård.
- Sex icke verkställda gruppbofastadsbeslut LSS.
- Bemanningenheten omorganiserades i februari efter en gedigen analys för att arbetet med bemanning ska utföras mer verksamhetsnära.
- **ESF-projekt Kompetenscentrum**

ESF-projekt Kompetenscentrum har tagit fram totalt 70 utbildningsmoduler. Det har genomförts 8555 timmar kompetensutveckling under året vilket bidragit till att utveckla arbetsplatslärandet. Reflektion som arbetsätt för att öka kunskapen genomförs bl.a. på arbetsplatsträffar. En ökad öppenhet och en större tillit till varandras kompetens är en konkret konsekvens av det arbetssättet. Medarbetare har samtidigt fått en ökad möjlighet att vara med och påverka samt utveckla sina arbetsplatser.

ESF-projekt införande planeringssystem

Införandet av planeringssystem inom område FO och förberedelser för att byta verksamhetssystem inom IFO har påbörjats.

Ekonomi

Resultaträkning och ekonomisk analys

Tkr	Budget jan-aug 2022	Utfall jan-aug 2022	Avvikelse	Budget 2022	Helårsprognos 2022	Avvikelse
Externa intäkter	-34 072	-43 457	9 385	-51 105	-62 976	11871
Interna intäkter	-3	-1 176	1 173	-4	-1 667	1661
Summa intäkter	-34 074	-44 634	10 559	-51 009	-64 643	13533
Köp av huvudverksamhet, bidrag	44 833	54 903	-10 070	67 246	77 742	-10496
Personalkostnader	328 952	322 880	6 072	493 403	488 259	5144
Övriga kostnader	24 274	36 773	-12499	36 410	55 314	-18904
Interna kostnader	38 919	37 965	954	57 761	55 843	1918
Summa kostnader	436 978	452 520	-15 542	654 819	677 157	-22338
Resultat	402 903	407 887	-4 984	603 710	612 515	-8805

PERIODENS RESULTAT

Periodens resultat är 5 mkr sämre än budget för perioden. De stora kostnadsavvikelserna återfinns inom Individ och familj (IFO) för placeringar av barn och unga, samt inom Äldreomsorgen för inhyrda sjuksköterskor. Dock ska det noteras att både Hemtjänst och SÄBOs resultat är bättre än budget för perioden.

Sjuksköterskor och rehabpersonal har inte kunnat rekryteras som planerat och upphandlade leverantörer har inte kunnat täcka personalbehovet. Personal har därför fått hyras in från andra leverantörer till ett betydligt högre timpris.

Ytterligare placeringar inom Barn och Unga har tillkommit sedan maj månads uppföljning vilket leder till ett försämrat resultat. Dock kvarstår den avmattning i kostnader för placeringar som noterats under perioden jan-aug vilket gör att årsprognosen bedöms vara väsentligt lägre än utfallet 2021. Den utbyggda öppenvården har börjat ge resultat.

ÅRSPROGNOS

Helårsprognosen visar på ett underskott på 8,8 mkr.

Kostnadsavvikelserna inom IFO Barn och unga samt för inhyrda sjuksköterskor återfinns även här. Sammantaget för verksamhetsområdet Rehab/sjuksköterskegruppen beräknas en negativ avvikelse mot budget för helåret på 3,5 mkr. Personal behöver hyras in till en merkostnad av - 14 mkr samtidigt som kostnaden för anställd personal beräknas bli 8,5 mkr lägre och intäkterna 3 mkr högre.

Inom Barn och Unga beräknas utfallet på helår bli 18,2 mkr högre än budget

Övriga verksamheter prognosticerar resultat för ordinarie verksamhet antingen på budget eller bättre än budget. Vilket ger den sammanlagda bedömningen om -8,8 mkr för 2022.

Prognososäkerheten bedöms vara +/- 4 mkr.

Driftsredovisning

Tkr	Budget jan-aug 2022	Utfall jan-aug 2022	Avvikelse	Budget 2022	Helårsprognos 2022	Avvikelse
Ledning	5 450	5 505	-55	8 174	8 037	137
Admin	15 247	11 105	4 142	22 254	20 440	1 814
Individ och Familj	81 337	98 942	-17 605	122 000	137 692	-15 692
-Varav Försörjningsstöd	13 834	13 614	220	20 750	20 016	733
-Vuxen enheten	9 057	10 294	-1 237	13 585	13 487	98
-Barn och Unga	32 955	49 280	-16 325	49 430	67 632	-18 201
-Biståndsenheten	24 079	23 712	367	36 116	32 484	3 632
Omsorg om Funktionshindrade	67 565	61 136	6 429	101 342	97 643	3 699
Äldreomsorg	233 304	231 198	2 106	349 939	348 702	1 237
-Hemtjänst	74 344	73 427	917	111 510	109 217	2 293
-Rehab / SSK	33 851	34 340	-489	50 774	54 268	-3 494
-Särskilt boende	125 110	123 430	1 680	187 655	185 217	2 438
Summa	402 903	407 887	-4 984	603 710	612 515	-8 805

Investeringar

Tkr	Budget jan-aug 2022	Utfall jan-aug 2022	Avvikelse	Budget 2021	Helårsprognos 2021	Avvikelse
Inventarier	1 768	63	1 705	2 652	2 652	0
Verksamhetssystem	1 000	0	1 500	1 500	1 500	0
Summa						

Här analyseras resultatet/prognosen per programområde e d.

EU-BIDRAG

Vård och Omsorg har beviljats medfinansiering av ESF, Europeiska socialfonden, till två projekt. Projekten är Kompetenscentrum och Införande planeringssystem

Projekt Kompetenscentrum startade 1 oktober 2020 och pågår till 30 september 2022. Målsättningen med projektet är att utveckla ett självförsörjande koncept med kompetenshöjande insatser för alla medarbetare inom VoO för att bl. a trygga och stärka redan befintlig kompetens samt att bidra till att vara en attraktiv arbetsgivare.

Projekt Införande planeringssystem startade 1 jan 2022 och pågår till 30 april 2023.

Målsättningen med projektet är att säkerhetsställa att medarbetare inom Vård och Omsorg ska få en förståelse för betydelsen av och kunskap om användningen av digitala verktyg samt att effektivt kunna hantera digitala hjälpmedel för att kunna använda den nya tekniken både i sin kompetensutveckling, utveckla arbetsplatsen samt kunna stötta och hjälpa brukare i att använda digitala hjälpmedel. För att säkerhetsställa arbetssättet med digitala verktyg inkluderas även de LOV (lagen om valfrihet) företag som utför insatser inom b.l.a. hemtjänsten i projektet.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

Målrapporering för perioden januari-augusti 2022.

SALA SKA ERBJUDA ATTRAKTIVA BOENDEN OCH VERKA FÖR FLER ARBETSTILLFÄLLEN, STÄRKT NÄRINGS- OCH BRA UTBILDNING I HELA KOMMUNEN

Nämnden bidrar till utvecklingsmålet genom att: <ul style="list-style-type: none"> Erbjuda hög kvalitet i välfärdstjänster. 	
Aktiviteter	Kommentar
Mobilt hemsjukvårdsteam i samverkan med Regionen	Arbetet fortlöper enligt plan
Bemanning efter behov	Arbetet fortlöper enligt plan
Förväntade resultat/effekter	Kommentar
Att brukarna upplever att de får god service och att de känner förtroende för kommunen som leverantör. Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras. Brukarnöjdheten ska under året öka med minst 2 % per verksamhetsområde.	Följs upp vid årsbokslut, då samtliga resultat finns först under september månad.

Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2021	Resultat/prognos 2022	Kommentar
Brukarnöjdheten ska under året öka med minst 2 % per verksamhetsområde, årlig brukarenkät			Följs upp vid årsbokslutet.

FOKUS PÅ MÄNNISKORS HÄLSA OCH VÄLMÅENDE GENOM LIVET

Nämnden bidrar till utvecklingsmålet genom: <ul style="list-style-type: none"> Bryta utanförskap och minska segregation. Utföra välfärdstjänster på ett så skonsamt sätt som möjligt för miljön. Långsiktigt god ekonomi nås genom att arbeta för att fler människor ska nå egenförsörjning 	
Aktiviteter	Kommentar
Se över tillgänglighet och kvalitet inom öppenvården.	Arbetet fortlöper enligt plan
Skapa fler mötesplatser/aktiviteter.	Arbetet fortlöper enligt plan
Planering av resor och möten.	Arbetet fortlöper enligt plan
Ökat samarbete med Arbetsmarknadsnadsenheten	Arbetet fortlöper enligt plan
Förväntade resultat/effekter	Kommentar
Verka för en god missbruksvård där beroendet av alkohol, narkotika och spel bland medborgarna minskar.	Inriktningar är att våra målsättningar uppfylls.
Tillgången till mötesplatser och aktiviteter för personer över 65 år inom målgruppen LSS ökar.	Inriktningar är att våra målsättningar uppfylls.
Minskning av koldioxidutsläppen.	Minskat bilåkande inom tätorten samt ökad andel digitala möten.
Öka medvetenheten om hur varje möte ska genomföras utifrån nytta och miljö.	Ökat användning av digitala plattformar.
Minskat försörjningsstöd genom ökad egenförsörjning bland medborgare	Utvecklingen är varit positiv fram t.o.m. delårsrapporten, men bedöms som osäker under resterande del av året p.g.a. omvärldsläget.

Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2021	Resultat/prognos 2022	Kommentar
Beroendet av alkohol, narkotika och spel bland medborgarna minskar, antal återaktualiseringar inom vuxen			Följs upp vid årsbokslutet.
Tillgången till mötesplatser och aktiviteter för personer över 65 år inom målgruppen LSS ökar, antal mötesplatser/aktiviteter			Följs upp vid årsbokslutet.
Minskning av koldioxidutsläppen, årlig avstämning av användandet av bilar och eller cyklar.			Följs upp vid årsbokslutet.
Öka medvetenhet om hur varje möte ska genomföras utifrån nytta och miljö, regelbundna avstämningar inom verksamheten.			Följs upp vid årsbokslutet.
Egenförsörjningen bland medborgarna ökar genom minskat Försörjningsstöd, antal ärenden och årligt utfall på Försörjningsstöd			Följs upp vid årsbokslutet.

FOKUS PÅ ATT SKAPA INSYN OCH INFLYTANDE FÖR VÅRA MEDBORGARE, FÖRENINGAR OCH NÄRINGS LIV FÖR ATT STÄRKA TRYGGHET OCH DEMOKRATI

Nämnden bidrar till utvecklingsmålet genom att:	
<ul style="list-style-type: none"> • Ge möjlighet till inflytande via medborgardialoger och medborgarförslag. • Säkerställa att jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service 	
Aktiviteter	Kommentar
Fokusgrupper	Arbetet fortlöper enligt plan.
Enkäter	Arbetet fortlöper enligt plan.
Direkt medborgardialog	Arbetet fortlöper enligt plan.
Handlingsplaner utifrån inkomna synpunkter och klagomål.	Arbetet fortlöper enligt plan.
Öka antalet e-tjänster. Nå ut med information om att e-tjänsterna finns.	Arbetet fortlöper enligt plan.
Utarbete årshjul för uppföljning.	Arbetet fortlöper enligt plan.
Förväntade resultat/effekter	Kommentar
Andelen personer med beviljade insatser som upplever medbestämmande och delaktighet ska öka med minst 2 % per verksamhetsområde.	Följs upp vid årsbokslut, då samtliga resultat finns först under september månad.
Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter	Följs upp vid årsbokslut, då samtliga resultat finns först under september månad.
Tillgängligheten av tjänster för medborgarna förenklas.	Inriktningen är att målet uppfylls.
Följa upp beslut om insats och säkerhetsställa att rätt behov tillgodoses.	Följs upp vid årsbokslutet, arbetet är påbörjat.

Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2021	Resultat/prognos 2022	Kommentar
Andelen personer med beviljade insatser som upplever medbestämmande och delaktighet ska öka med minst 2 % per verksamhetsområde, se årlig brukarenkät			Följs upp vid årsbokslutet.
Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter, se tertialuppföljning av antal inkomna synpunkter och klagomål.			Följs upp vid årsbokslutet.
Tillgängligheten av tjänster för medborgarna förenklas, se årlig avstämning av antalet E-tjänster samt de digitala tjänsternas användningsgrad			Följs upp vid årsbokslutet.
Följa upp beslut om insats och säkerställa att rätt behov tillgodoses, se egenkontroll			Följs upp vid årsbokslutet.

Uppföljning av nämndens utvecklingsmål

Målrapporering för perioden januari – augusti 2022. Vidare anges, genom nedanstående symbolförklaringar, även en prognos för måluppfyllelse.

Symbolförklaring till prognos för måluppfyllelse:

- Målet är helt uppfyllt
 Målet är delvis uppfyllt
 Målet är inte uppfyllt

Nämndens mål	Aktiviteter	Kommentar	Prognos måluppfyllelse
95 % känner till och är delaktiga i det systematiska arbetsmiljöarbetet.	Verksamheterna ska arbeta enligt rutinerna för SAM.	Medarbetarundersökning genomförs i oktober	Målet är helt uppfyllt.
Minska sjukfrånvaron med 1%.	Aktivt arbeta enligt rehabprocessen	Arbetar aktivt enligt plan.	Målet är helt uppfyllt

Indikator	Resultat 2021	Resultat/prognos 2022	Kommentar
95 % känner till och är delaktiga i det systematiska arbetsmiljöarbetet, se Medarbetarenkät och Årlig uppföljning av SAM			Följs upp vid årsbokslut
Minska sjukfrånvaron med 1%, se ekonomiskt utfall och sjukstatistik från HR			Följs upp vid årsbokslut

Framtiden

- Arbetet med en budget i balans kommer att vara fortsatt prioriterat under hösten 2022.
- Inför den nya förtroendeorganisationen 2023 startar efter sommaren ett arbete för att utarbeta verksamhetsplaner inför 2023–2025 för Social-och arbetsmarknadsnämnd och Äldre- och omsorgsnämnden.
- Fortsatt samverkansarbete med Regionen där Nära vård framöver får ett större utrymme.
- Undersöka möjligheten att återskapa en Familjecentral.
- Arbetet med det övergripande målet att arbeta med lösningar på hemmaplan i stället för externa placeringar både vad gäller barn, ungdomar och vuxna är fortsatt prioriterat.
- Utifrån beslutet om ny boendeformen, biståndsbedömt Mellanboende, pågår planering under hösten.
- Planering inför flytt till Bergsmansgatan pågår under hösten.
- ESF-projekt Kompetenscentrum avslutas som projekt 31/9 och övergår därefter i ordinarie verksamhet.
- Arbeta med att ta fram ett nytt gruppboende startar upp tillsammans med byggföretaget Byggdialog.
- Brukarrevision genomförs inom socialpsykiatrin.
- Planeringen inför flytt till Nya sjukhuset pågår och är planerad att genomföras under oktober månad.

DELÅRSRAPPORT 2022

2022-09-21 | DIARIENUMMER 2022/94

SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Uppföljning av internkontrollplan för Vård och omsorg 2022-08-31

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Avrapportering av internkontrollen skall ske i samband med delårsbokslut och bokslut.

Avrapporteringen i delårsbokslutet är en indikation på vad som slutligen kan rapporteras i bokslutet för 2022.

Redovisningen sker enligt den mall som ekonomikontoret har fastställt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna uppföljningen av internkontrollplan.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Uppföljning av internkontrollplan för Vård och omsorg 2022-08-31

Vård och omsorg,

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg,

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Uppföljning av internkontrollplan för Vård- och omsorgsnämnden 2022

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
1.1	Vid dialog med verksamheten framkommer vissa svårigheter med att rekrytera medarbetare med god kompetens.	Genomförd	Vissa ytterligare åtgärder krävs	VON	31/8 31/12

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Internkontrollplan för Vård och omsorg 2022

	Perspektiv och mål	Process/ rutin	Oönskad händelse	Risk - värde	Uppföljning	Uppföljningsansvarig	Slutdatum uppföljning
Ett växande Sala							
1.1	-Ha hög kvalitet i välfärdstjänster	Rekrytering av medarbetare	Avsaknad av medarbetare med tillräcklig kompetens	12	Dialog med kärnverksamhet	VON	31/8 31/12
1.2	-Ha hög kvalitet i välfärdstjänster	Händelsehantering	Negativa händelser	8	Regelbunden intern utbildning kring händelsehantering	VON	31/12
1.3	-Ha hög kvalitet i välfärdstjänster	Tydligt och bra ledarskap	Antal underställda medarbetare vilket skapar risk för kvalitetsbrister och ohälsosam arbetsmiljö	12	Regelbunden kartläggning över resursfördelningen	VON	31/12
1.4	-Ha bra tillgång till lokaler och fastigheter av god kvalitet	Lokalförsörjning	Felaktiga lokaler och hyresavtal	12	Regelbunden samverkan med Fastighetsenheten	VON	31/12
Ett hållbart Sala							
2.1	- Folkhälsa -rörelse, friskvård, natur och kultur.	Deltagande i natur & kultur	Avsaknad av tillgänglig natur & kultur för delar av Voo målgrupper	9	Regelbunden samverkan med Kultur och fritid	VON	31/12
2.2	-Friska bostäder, lokaler, luft och miljö	Transporter	Avsaknad av minskad miljöpåverkan	6	Antal miljöbilar VOO	VON	31/12
Ett tryggt och rättvist Sala							
	- Ge möjlighet till inflytande vi medborgardialog och medborgarförslag	Nåbarhet och återkoppling till medborgare	Otillräcklig nåbarhet och avsaknad av återkoppling	6	Nationell statistik	VON	31/12

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Redovisning av synpunkter, klagomål och förslag tertial 2, 2022

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Genom att lämna synpunkter och klagomål har medborgarna, brukare och medarbetare möjlighet att bidra till utvecklingen av kommunens verksamheter. Utifrån perspektivet av en lärande organisation är det viktigt att dessa synpunkter och klagomål behandlas på ett sätt som kan komma verksamheterna till gagn.

Under tertial 2, 2022 har 13 synpunkter, klagomål och förslag inkommit till Vård och Omsorg.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna redovisningen av synpunkter, klagomål och förslag tertial 2, 2022.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Sammanställning av synpunkter, klagomål och förslag tertial 2

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

VÅRD OCH OMSORG
Marie Svens
Registrator

Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål för tertiäl 2 (maj till augusti) 2022

Inkomna synpunkter och/eller klagomål kan innehålla många olika kategorier vilket redovisas nedan fördelat på verksamhetsområde inom Vård och omsorg.

Jämförande sammanställning tertiäl 2 för 2021 och 2022

Tidsperiod	Särskilt boende	Hemtjänst	LSS	IFO	HSV	Övrigt	Totalt
Tertiäl 2 2021	2 st	1 st	6 st	7 st	-	-	16 st
Tertiäl 2 2022	4 st	-	-	8 st	1 st	-	13 st

* Ingår under IFO från 2021-01-01

Sammanställning tertiäl 2 2022

Kategori:	Särskilt boende	Hemtjänst	LSS	IFO	HSV	Övrigt
Ant inkomna/vht	st	st	st	st	st	st
Bemötande	2			7		
Information	3			1		
Omvårdnad	1			1		
Personal	1					
Handläggning				5		
Trygghetslarm						
Mat						
Annat	2			3	1	
Covid-19						

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Fast omsorgskontakt hemtjänsten

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Den 1 juli 2022 införs bestämmelser i socialtjänstlagen om att den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt. Detta om det inte är uppenbart att det inte behövs. Från och med den 1 juli 2023 får endast den som har ett bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska utses till fast omsorgskontakt.

Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning när hemtjänstinsatser verkställs. En fast omsorgskontakt i hemtjänsten kan bidra till att öka delaktigheten och självbestämmandet för de personer som har hemtjänst. Det kan även öka tryggheten för deras anhöriga. För de flesta som har hemtjänst är det mer tryggt att få stöd och hjälp av personal som de känner igen och har en relation till. Samtidigt är bristande personalkontinuitet ett återkommande problem inom hemtjänsten. Omsorgsarbetet är en central del av omsorgskontaktens uppdrag och att utföra beviljade hemtjänstinsatser är en del av omsorgskontaktens uppgifter. För mer information, se Socialstyrelsens hemsida; www.socialstyrelsen.se

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta
att lägga informationen till handlingarna.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Socialstyrelsens Meddelandeblad En fast omsorgskontakt
- 2 Tjänsteskrivelse Fast omsorgskontakt ordinärt boende

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Vård och Omsorg
Åsa Sahlberg
Verksamhetschef

TJÄNSTESKRIVELSE

Information om fast omsorgskontakt i ordinärt boende till vård och omsorgsnämnden

Den 1 juli 2022 införs en ny bestämmelse i Socialtjänstlagen (2001:453), SoL, med krav på att den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt, om det inte bedöms vara uppenbart obehövt.

Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning när hemtjänstinsatsen verkställs.

Syftet med att reglera rollen som omsorgskontakt är dels att verka för en mer enhetlig tillämpning av funktionen i hela landet, dels för att ge ett tydligt mandat för hemtjänstutförare att utveckla rollen som fast omsorgskontakt.

I Sala kommun liksom i många andra kommuner har omsorgstagare inom ordinärt boende redan i dag en namngiven kontaktman i hemtjänsten. Funktion syftar till att göra omsorgen mer individanpassad. Vi kommer att bygga vidare på vårt kontaktmannaskap som idag fungerar väl och i hög utsträckning redan idag består av undersköterskor vilket kommer att vara ett lagkrav från 1 juli 2023. Kontaktmännen i vår verksamhet kommer att benämnas fast omsorgskontakt från 1 juli 2022.

Den fasta omsorgskontakten ska vara en utsedd person. Det är viktigt att den personen har god personkännedom om omsorgstagaren och en helhetsbild av hans omsorgssituation. Det finns inget hinder för att vice fasta omsorgskontakter utses. Att ha en vice omsorgskontakt kan bidra till att upprätthålla personalkontinuitet då den ordinarie omsorgskontakten är ledig eller frånvarande av andra skäl. Idag finns det en eller flera utsedda kontaktmän, dessa utses inom 14 dagar från det att ärendet blir känt hos verkställigheten efter att Biståndsenheten fattat ett gynnande beslut av hemtjänst.

Åsa Sahlberg
Verksamhetschef, äldreomsorgen Sala kommun

Vänligen skicka detta
brev till:

- Socialnämnder eller
motsvarande med ansvar för
hemtjänst enligt
socialtjänstlagen (2001:453).
- Chefer och
verksamhetsansvariga i
kommunala och enskilda
verksamheter som bedriver
hemtjänst enligt
socialtjänstlagen.

Personer med hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt

Den 1 juli 2022 införs bestämmelser i socialtjänstlagen om att den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt. Detta om det inte är uppenbart att det inte behövs. Från och med den 1 juli 2023 får endast den som har ett bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska utses till fast omsorgskontakt.

Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning när hemtjänstinsatser verkställs. En fast omsorgskontakt i hemtjänsten kan bidra till att öka delaktigheten och självbestämmandet för de personer som har hemtjänst. Det kan även öka tryggheten för deras anhöriga. För de flesta som har hemtjänst är det mer tryggt att få stöd och hjälp av personal som de känner igen och har en relation till. Samtidigt är bristande personalkontinuitet ett återkommande problem inom hemtjänsten. Omsorgsarbetet är en central del av omsorgskontaktens uppdrag och att utföra beviljade hemtjänstinsatser är en del av omsorgskontaktens uppgifter.

Socialstyrelsen har tagit fram ett meddelandeblad med information om de nya bestämmelserna:

[Meddelandeblad En fast omsorgskontakt](#)

Kontakt på Socialstyrelsen

[Anna Brooks](#)

Hantering av personuppgifter

Här kan du läsa mer om hur Socialstyrelsen [hanterar personuppgifter](#)

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Inrättande av tjänst som äldreombud

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Vård- och omsorgsnämnden formulerade i verksamhetsplanen för 2022 uppdraget att utreda möjligheten att tillsätta ett äldreombud i Sala. I den av kommunstyrelsen beslutade Äldreplan för Sala kommun 2020 – 2030 lyfts äldreombud fram som ett exempel på hur ett mer äldrevänligt Sala kan skapas för att öka tillgänglighet och delaktighet för medborgarna. I här föreliggande förslag beskrivs vad funktionen äldreombud innebär och vad ett äldreombud skulle kunna bidra med i Sala kommun.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att ställa sig positiv till att inrätta en tjänst som äldreombud i Sala kommun, samt att överlämna ärendet till Kommunstyrelsen för beslut.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Inrättande av tjänst som äldreombud
- 2 Instruktion för Sala kommuns äldreombud

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna

(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

VÅRD OCH OMSORG

Förslag till att tillsätta ett äldreombud i Sala utifrån uppdrag i Verksamhetsplan

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden formulerade i verksamhetsplanen för 2022 uppdraget att utreda möjligheten att tillsätta ett äldreombud i Sala. I den av kommunstyrelsen beslutade Äldreplan för Sala kommun 2020 – 2030 lyfts äldreombud fram som ett exempel på hur ett mer äldrevänligt Sala kan skapas för att öka tillgänglighet och delaktighet för medborgarna.

Förslaget från Äldreplanen lyder:

- Utred möjligheterna att tillsätta ett äldreombud som arbetar med kommunikation mellan äldre (civilsamhälle) och de ovannämnda verksamheterna och aktörerna (kommunens verksamheter, frivilligorganisationer, externa aktörer och civilsamhället) för att på så sätt framföra äldres åsikter och synpunkter till berörda instanser och vice versa.
- Utred vem eller vilka som är bäst lämpade för uppdraget att upprätta och bibehålla en god samverkan med syfte att skapa en äldrevänlig kommun (äldreombud kan vara lämpligt även för detta)
- Utred möjligheten att inrätta en oberoende "äldrekommission" med syfte att externt granska äldreomsorgen i Sala och därmed hitta och flagga upp förbättringsområden som nämnden sedan kan åtgärda. Detta kan leda till en äldreomsorg av högre kvalitet.

I den här utredningen har samtliga av punkterna ovan behandlats, men tyngdpunkt har lagts vid de två första eftersom vad funktionen äldreombud innebär skiljer sig åt mellan olika kommuner. Här föreliggande förslag utgår från vad ett äldreombud skulle kunna bidra med i Sala kommun.

Om beslut fattas att tillsätta ett äldreombud föreslås funktionen få i uppdrag att utreda om inrättandet av en äldrekommission är nödvändig.

Behov av satsningar på äldreområdet – och vem är egentligen den äldre?

Satsningar på äldreområdet är nödvändigt eftersom den demografiska utvecklingen i Sverige innebär att antalet och andel äldre i befolkningen kommer att öka kraftigt. Som beskrivs i Äldreplanen är det främst åldersgruppen 80+ som kommer att öka och ökningen prognosticeras pågå de närmaste 20 åren från 2020. Under 2020 var antalet äldre över 80 år i Sala kommun ca 1500 personer medan åldersgruppen år 2030 beräknas bestå av närmare 2300 personer. Det är gruppen som har störst stödbehov som ökar mest.

Vård och omsorg

Med en ökad medellivslängd följer fler friska år i slutet av livet, i genomsnitt har en svensk 72 friska år vilket är högst i Europa. Även om äldre är friska längre så försvinner inte åren med nedsatt hälsa utan förskjuts framåt i tiden. Till exempel har förekomsten av demenssjukdomar ökat då fler lever längre. Många äldre, 20 % av de över 65 år, lever med psykisk ohälsa av olika orsaker, t.ex. som en förlust av förmågor och anhöriga eller som biverkning av vissa läkemedel. Brister i den psykiatriska vården gör att många äldre inte får adekvat hjälp¹. Pandemin blottade strukturella brister i vården och omsorgen till äldre personer, problem som länge har beskrivits och analyserats. En utredning föreslår en äldreomsorgslag så att kvalitet och tillgänglighet förbättras för personer som får insatser från den kommunala hälso- och sjukvården. Förslaget lyfter även fram möjligheter att förbättra och utveckla så väl äldreomsorg som kommunal och regional primärvård, och inte minst det hälsofrämjande, förebyggande och personcentrerade förhållningssättet².

I Sala kommun finns 5993 invånare som är 65 år eller äldre. Av dem har 873 eller 15 % beviljade insatser, dvs. trygghetslarm, hemtjänst eller särskilt boende³. Det är en förhållandevis liten del av den äldre befolkningen. 85 % av de som är över 65 år i Sala har inga insatser från vård och omsorg.

Majoriteten av äldre över 65 år i Sverige upplever sig ha en god hälsa och klarar sig bra på egen hand. De flesta bor kvar i ordinärt boende och det är i hemmet man får den hjälp och det stöd man behöver. De är främst i högre åldrar, över 80 år, som insatser behövs från offentlig vård och omsorg. En upplevd god hälsa betyder inte nödvändigtvis avsaknad av sjukdom utan att man upplever en känsla av sammanhang och meningsfullhet. En hälsosam livsstil även bland de allra äldsta bidrar till en förbättrad hälsa och ett längre liv⁴.

Den demografiska ökningen av andelen äldre kommer inte bara att ställa högre krav på äldreomsorgen och sjukvården utan även på förebyggande, främjande och livskvalitetshöjande insatser. Forskningen visar att det finns ett flertal livsstilsfaktorer som har betydelse för ett hälsosamt åldrande, bland annat social gemenskap, kulturell aktivitet, fysisk aktivitet, näring och matvanor, alkohol och rökning. Förebyggande och hälsofrämjande insatser har en positiv inverkan på den fysiska och psykiska hälsan⁵.

Åldrande kan även medföra sociala utmaningar för individen när man går miste om anhöriga eller när vänner och bekanta blir sjuka eller går bort. Därför kan aktiviteter

---

¹ Vem är den äldre? Äldrebilder i ett åldrande Sverige. Marianne Abrahamsson m.fl. Nationella institutet för forskning om äldre och åldrande, Nisal. På uppdrag av utredningen nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen (S2015:03): s118 f.

² Nästa steg. Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer. Betänkande av Utredningen om en äldreomsorgslag och stärkt medicinsk kompetens i kommuner. SOU 2022: 41.

³ Statistikuttag 2022-04-05

⁴ Vem är den äldre? Äldrebilder i ett åldrande Sverige. Marianne Abrahamsson m.fl. Nationella institutet för forskning om äldre och åldrande, Nisal. På uppdrag av utredningen nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen (S2015:03)

⁵ Ett hälsosamt åldrande - Kunskapsöversikt över forskning 2005-2012 om hur ett hälsosamt åldrande kan främjas på individnivå

Vård och omsorg

som ökar social gemenskap och ökar känslan av delaktighet främja den psykiska hälsan.

Rapporten Vem är den äldre? – åldrebilder i ett åldrande Sverige⁶ belyser på olika sätt vem den äldre är. Med fler äldre i samhället och fler äldre aktiva på arbetsmarknaden och i olika samhällsfunktioner är synen på äldre av betydelse för hur man bemöts i olika sammanhang men också för hur man upplever sitt värde privat och offentligt. Begreppen ålderskategorisering och ålderism används för att förstå hur attityder till äldre formas i ett samhälle men även av vilken bild de äldre har av sig själva. Det har över tid skett en förändring i hur man ser på äldre även om åldrandet i stort förknippas med vård- och omsorgsbehov. Det finns dock andra konkurrerande bilder av äldre som aktiva konsumenter och som aktiva på arbetsmarknaden.

Åldrandet ser olika ut för kvinnor och män, för svenskar och utrikes födda, för rika och fattiga, för de med låg och hög utbildning, för äldre på landsbygden och i städerna och det är viktigt att vara medveten om skillnaderna och vilka olika förutsättningar de ger, i alla fall om rättvisa och jämlikhet är målet. Äldre är inte en homogen grupp i Sverige, tvärtom.

Som beskrivs i Äldreplanen är målet att göra Sala kommun äldrevänligt, vilket främst sker genom god samverkan inom kommunen. Tanken är att kommunen behöver planeras och utvecklas med hänsyn till en allt större åldrande befolkning. Det berör ett flertal områden som bostäder, offentliga miljöer, gator och vägar, kollektivtrafik, äldreomsorg, psykisk hälsa/suicidprevention, möjlighet till gemenskap, hälsofrämjande verksamheter och annat.

Vad är äldreombud och vad kan ett äldreombud bidra med i Sala?

Funktionen äldreombud eller äldreombudsman förekommer i ett flertal kommuner i Sverige. I enlighet med Sala kommuns inriktning att arbeta mot en ökad jämställdhet används här det könsneutrala begreppet äldreombud istället för äldreombudsman.

Äldreombud förekommer i allt från små kommuner till storstadskommuner i Sverige. Vad funktionen omfattar skiljer sig åt mellan kommunerna. I utredningen av att tillsätta ett äldreombud i Sala kommun är det viktigt att titta på vilket arbete som bedrivs idag som anknyter till vad som skulle kunna omfattas av funktionen samt hur inrättandet av funktionen skulle kunna bidra till en kvalitetshöjning inom äldreområdet och tydligare fokus på äldreperspektivet i kommunen.

Grundläggande är att äldreombudet i många kommuner hanterar klagomål och synpunkter från äldre eller deras anhöriga som handlar om enskilda personers vård- och omsorgsinsatser. Äldreombudet för synpunkter vidare till berörda verksamheter för kvalitetsutveckling. Äldreombudet sammanfattar och analyserar den sammantagna informationen i en rapport som presenteras för Kommunstyrelsen någon eller några gånger per år. Äldreombudet agerar inte som ombud och företräder inte enskilda i rättsprocesser.

---

⁶ Vem är den äldre? Åldrebilder i ett åldrande Sverige. Marianne Abrahamsson m.fl. Nationella institutet för forskning om äldre och åldrande, Nisal. På uppdrag av utredningen nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen (S2015:03): s118 f.

Vård och omsorg

I Sala kommun finns idag möjlighet att via ett formulär lämna synpunkter, klagomål eller synpunkter på verksamheter inom vård och omsorg⁷. Det som inkommer diarieförs, lämnas vidare till berörd verksamhet och socialchef föredrar en sammanfattning till vård- och omsorgsnämnden tre gånger om året. Äldreombudet skulle lämpligen ta del av och sammanfatta de synpunkter som rör äldre, samt följa upp att eventuella återkommande klagomål eller synpunkter åtgärdas inom berörda verksamheter. Kommunstyrelsen kan vid behov informeras om identifierade utvecklingsområden som inte åtgärdas, efter att berörd nämnd fått kännedom om dem.

Det är viktigt att man som kommuninvånare i Sala känner sig lyssnad på genom hela livet och att säkerställa att äldre får komma till tals när det gäller vilka förändringar och förbättringar som behöver göras. Utöver de möjligheter som finns idag att lämna synpunkter via formulär kan äldreombudet även finnas på plats fysiskt i olika sammanhang för att möta medborgarna, ta emot deras synpunkter och bli ett bekant ansikte för äldre vilket bidrar till en ökad tillgänglighet.

Sala kommuns anhörigstödjare och anhörigkonsulent erbjuder alla som fyller 75 år ett personligt informationsmöte om vilka insatser man har möjlighet att få från kommunen. Ett förslag på tid skickas hem till personen via brev. Mötet är frivilligt och man kan även få information via telefon. Vid mötet får man frågor om hur man upplever sin hälsa, sin bostadssituation och sina vardagsaktiviteter. Mötena är en bra introduktion till Sala kommun och ger en personlig kontakt. Det blir även en kanal för att fånga upp behov och önskemål. Anhörigstöd är en funktion som ett äldreombud kan ha ett nära samarbete med och där äldreombudet kan ta del av de önskemål som framkommer vid de personliga mötena.

Äldreombudet i många kommuner har uppgiften att

- ge råd, stöd och vägledning i olika slags frågor som berör de äldres hela livssituation
- hänvisa till rätt myndighet eller verksamhet
- förmedla kontakt till ansvarig i berörd verksamhet

Äldreombud samverkar med kommunernas nämnder och styrelser, kommunala pensionärsråd, myndigheter, frivilligorganisationer, privata aktörer, religiösa samfund och fastighetsägare. Det är värdefullt att ha en tydlig kontaktperson mot berörda verksamheter i kommunen, civilsamhället samt sist, men inte minst, målgruppen äldre.

I vissa kommuner har äldreombuden mer omfattande uppdrag på en strategisk nivå med ett övergripande ansvar att omvärldsbevaka och driva förbättrings- och utvecklingsarbeten inom området. I Enköpings kommun hade till exempel äldreombudet även ansvar för att granska äldres digitala situation.

---

⁷ [Lämna synpunkter, klagomål eller förslag, vård och omsorg - Kontoret för Vård och omsorg - Sala kommun](#)

Vård och omsorg

För Sala kommuns del skulle uppdraget att driva genomförandet av Äldreplanen lämpligen kunna ligga på ett äldreombud. Äldreplanen är en långsiktig handlingsplan för att möta äldres behov och omfattar allt från bostäder, fritid, tillgänglighet och förebyggande insatser. Den berör stora delar av kommunens verksamhet samt insatser från hälso- och sjukvården så väl som aktörer i civilsamhället. Utan ett tydligt uppdrag till en utsedd person att driva arbetet är det svårt att genomföra innehållet i en handlingsplan som berör så många verksamheter.

Ett sätt att strukturerat arbeta mot att Sala kommun blir äldrevänlig och Sala en äldrevänlig stad är att Sala på sikt ansöker om medlemskap i WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities. Medlemskapet förvaltas lämpligen av äldreombudet. WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities omfattar för närvarande 380 städer och regioner i 37 länder. Ansökan till nätverket sker genom att en bedömning görs av stadens verksamheter utifrån ramverkets åtta fokusområden:

- Tillgänglighet
- Transport
- Boende och stadsplanering
- Gemenskap och fritidsverksamhet
- Social inkludering (motverka åldersdiskriminering)
- Medborgerligt deltagande och inflytande
- Information och kommunikation
- Vård, omsorg och service

T.ex. Uppsala och Hallstahammar är medlemmar och äldrevänliga städer.

Haparanda kommun har två äldreombud som även arbetar mot ensamhet hos äldre och som tillsammans med andra aktörer genomför sociala aktiviteter och evenemang, som promenader, bingo, och korvgrillning. I Sala kommun finns Träffpunkten på Kaplanen för seniorer som drivs av kultur- och fritidsförvaltningen där man kan delta i aktiviteter eller bara umgås en stund. Träffpunkten erbjuder bland annat sittgympa, bingo, tipspromenad, filmvisning, afternoon tea, matkvällar, föreläsare, underhållning, utflykter och seniorläger. Aktiviteter som sittgympa genomförs även på de mindre orterna som Möklinta. Eftersom Träffpunkten finns och det finns en organisation för att genomföra sociala aktiviteter runt om i kommunen skulle sociala aktiviteter i Sala kommun lämpligtvis inte genomföras av ett äldreombud. Däremot kan äldreombudet utifrån de synpunkter som fångas upp från medborgarna kunna komma med förslag på aktiviteter och planlägga tillsammans med de som arbetar med sociala aktiviteter samt vid behov samordna mera så att aktiviteter kan komma alla till del.

Äldrekommission

Fristående sk. äldrekommissioner finns som en stödpart till äldreombud i en del kommuner, t.ex. i Västerås. Äldreombudets uppdrag är då att tillsammans med äldrekommissionen bevaka äldrefrågor och arbeta med utveckling och förbättring på äldreområdet. Till skillnad från äldreombudet (i vissa kommuner) har kommissionen inget uppdrag att hantera personärenden.

Vård och omsorg

Kommissionen i Västerås består av ett antal personer som alla har stark koppling till äldreområdet. Kopplingen kan vara genom tidigare lång yrkeserfarenhet eller som företrädare för föreningar som exempelvis Pensionärernas Riksorganisation (PRO) eller SPF Seniorerna.

Uppgifter för ett äldreombud i Sala kommun – en sammanfattning

Äldreombudet är känt för de äldre medborgarna och utgör en naturlig kontakt för dem och deltar i relevanta forum för att möta medborgarna i dialog om äldres behov och synpunkter.

Äldreombudet skapar nätverk med berörda parter som med kommunernas nämnder och styrelser, kommunala pensionärsråd, region Västmanland, myndigheter, frivilligorganisationer, privata aktörer, religiösa samfund och fastighetsägare.

Äldreombudet har en nära kontakt med och god kännedom om, samt bygger vidare på eller kopplar ihop, det goda arbete som bedrivs idag inom olika kommunala verksamheter som t.ex. Anhörigcentrum och Kaplanen. Äldreombudet samverkar även med andra kommunala samordningsfunktioner som samordnare psykisk hälsa samt samordnare våld i nära relationer, hedersvåld och förtryck.

Förutom den mer grundläggande delen att från äldre samla in klagomål och synpunkter, föra vidare till ansvariga verksamheter och sammanfatta dem, föreslås ett äldreombud i Sala ha i uppdrag att vid behov följa upp att arbete för att förbättra de utvecklingsområden som framkommer genomförs i verksamheterna. Vissa behov som rör äldreområdet kan behöva lyftas till kommunstyrelsen om de inte tillgodoses.

Äldreombudet ansvarar för att driva arbetet med att genomföra äldreplanen. Funktionen har ett tydligt mandat att se till att ett äldreperspektiv finns med i samhällsplaneringen eller frågor inom idrott, kultur, kommunikation/informationsutbyte, digitalisering, bostadsplanering, trafik och miljö. Ett sätt att säkra det kan vara genom att uppfylla kraven för ett medlemskap i WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities.

Äldreombudet ansvarar för att omvärldsbevaka, dra nytta av goda exempel som kan implementeras i Sala samt ha erfarenhetsutbyte med andra kommuner t.ex. genom nationellt nätverk för äldreombud. Äldreombudet ansöker om statsbidrag och andra medel för att utveckla områden som har bäring på äldres situation.

Behovet av att inrätta en äldrekommission utreds av äldreombudet.

Se även specifikation i förslag på instruktion för äldreombud (bilaga 1).

Omfattning av tjänst samt profil

Funktionen äldreombud bör vara en heltidstjänst eftersom området är omfattande. I Enköping hade man ett äldreombud på 50 % med liknande omfattning på arbetsuppgifter som i det här förslaget, vilket inte var tillräckligt och inte ledde till

Vård och omsorg

önskade resultat. Tjänsten som äldreombud avvecklades sen. En för liten omfattning på tjänst bör därför undvikas. Bedömningen är att minst 75 % är nödvändigt för att kunna genomföra de arbetsuppgifter som presenteras i förslaget.

Ett äldreombud behöver ha relevant akademisk examen inom området. Ett äldreombud behöver vidare ha god kännedom om samhällets utbud av vård, stöd och service liksom kunskap om relevant lagstiftning och samhällets regler samt kunna tolka och tillämpa lagrummen på området. Erfarenhet av utredningsuppdrag och projektledning är viktigt. Äldreombudet bör ha erfarenhet av att ha arbetat med äldre och ha kunskap om äldre personers livsvillkor och behov.

Instruktion för Sala kommuns äldreombud

Övergripande uppdrag

Äldreombudet för Sala kommun ska på ett kommunövergripande sätt bevaka äldres intressen och rättigheter inom kommunens samtliga verksamhetsområden. Det handlar t ex om att bevaka att ett äldreperspektiv finns med i samhällsplaneringen eller frågor inom idrott, kultur, kommunikation/informationsutbyte, digitalisering, bostadsplanering, trafik och miljö.

Äldreombudet ska bidra till att öka kunskapen om de äldres situation och behov samt vid behov föreslå åtgärder för att förbättra situationen för äldre inom kommunens verksamhetsområden.

Äldreombudet har en oberoende ställning gentemot samtliga nämnder och förvaltningar som svarar för frågor av betydelse för äldre samt gentemot privata utförare och entreprenörer inom äldreomsorgen.

Som äldre räknas, i denna instruktion, i huvudsak personer som är över 65 år. Därutöver kan även en person under 65 år anses tillhöra Äldreombudets målgrupp, om personen i fråga behöver stöd och hjälp på grund av en så kallad åldersrelaterad sjukdom. En åldersrelaterad sjukdom är en sjukdom som normalt brukar drabba personer över 65 års ålder.

Uppgifter och ansvarsområden

Äldreombudet ska:

- driva arbetet med att implementera äldreplanen
- på ett kommunövergripande sätt bevaka äldres intressen och rättigheter inom kommunens samtliga verksamhetsområden
- utifrån sitt ansvarsområde verka för att Sala har en god äldreomsorg
- utifrån sitt ansvarsområde verka för tillgänglighet, delaktighet och trygghet åt de äldre i kommunen
- arbeta med information och omvärldsbevakning i frågor som rör äldre
- verka för ett förbättringsarbete inom äldreområdet. I det ingår att söka statsbidrag eller andra utvecklingsmedel och vid behov driva projekt.
- ta emot, svara och förmedla generella frågor från äldre och som rör äldre i kommunens verksamheter samt slussa vidare till övriga samhällsfunktioner.
- bevaka äldres rättigheter för att förstärka den enskildes inflytande
- aktivt delta i medborgardialoger i frågor som rör äldre

Avgränsning av uppdraget

Äldreombudet ska inte företräda enskilda medborgare eller i övrigt handlägga individärenden. Äldreombudet ska inte arbeta med någon form av myndighetsutövning eller utförarverksamhet.

Sekretess

Äldreombudet ska, liksom alla anställda i Sala kommun, i sitt arbete följa relevant lagstiftning kring sekretess och allmänna handlingar som tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen eller sekretess förordningen.

Samverkan

Äldreombudet ska samverka med kommunens nämnder och styrelser, kommunala pensionärsrådet, andra myndigheter, civilsamhälle och privata aktörer. Exempel på samverkanspartner är Region Västmanland, polismyndigheten, olika religiösa samfund och fastighetsägare.

Rapportering

Äldreombudet ska kontinuerligt analysera den sammantagna informationen som framkommer i dess verksamhet. Resultatet av analysen ska lämnas i en särskild rapport till kommunstyrelsen årligen. I rapporten ska bland annat det senaste årets verksamhet, erfarenheter och äldre levnadsvillkor redovisas.

Äldreombudet kan däremellan lämna rapporter till respektive berörd nämnd för att till exempel belysa brister inom ett område.

Organisatorisk placering

Oavsett vilket organisatorisk placering som beslutas är det av yttersta vikt att Äldreombudets kommunövergripande mandat är kommunicerat och accepterat för att uppdraget ska lyckas.

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård – och omsorgsnämnden

MISSIV

Behörighetskrav för myndighetsutövningen i ärenden rörande barn och unga

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Den 1 juli 2014 infördes krav på behörighet för handläggare inom socialtjänsten för att få utföra myndighetsutövning rörande barn och unga som innefattar;

- bedömning av om utredning ska inledas,
- utredning och bedömning av behovet av insatser eller andra åtgärder, eller
- uppföljning av beslutade insatser.

Om handläggaren inte har svensk socionomexamen är det respektive arbetsgivares ansvar att göra en bedömning av om handläggaren kan anses ha annan relevant examen.

För att arbetsgivaren vid rekryteringar ska möjliggöra ett bredare urval av kvalificerade kandidater utöver de med socionomexamen, ges nu möjlighet att göra det genom att förtydliga vilka behörighetskrav som gör sig gällande i Sala kommun.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att delegera beslut om en socialsekreterare uppfyller eller ej uppfyller de behörighetskrav som enligt HSLF-FS 2017:79 krävs för att utföra de uppgifter som fastställs i 3 kap 3a § andra stycket Socialtjänstlagen, till enhetschef för Barn och ungdomsenheten.

Bilagor:

- 1 Tjänsteskrivelse

TJÄNSTESKRIVELSE

Behörighetskrav för myndighetsutövningen i ärenden rörande barn och unga

Bakgrund

Den 1 juli 2014 infördes krav på behörighet för handläggare inom socialtjänsten för att få utföra vissa uppgifter inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård. Syftet är att öka förutsättningarna för att verksamheten ska kunna bedrivas med hög rättssäkerhet, god kvalitet, stärka barns och ungas rättigheter och värna deras behov.

Behörighetskravet gäller för socialsekreterare som ska utföra uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och unga (3 kap 3 § Socialtjänstlagen) som innefattar:

- bedömning av om utredning ska inledas,
- utredning och bedömning av behovet av insatser eller andra åtgärder, eller
- uppföljning av beslutade insatser

Behörighetsregleringen svårtolkad

Sedan behörighetsreglering infördes 2014 har bland annat kommuner, SKR, Socialstyrelsen och Socialdepartementet diskuterat hur regleringen ska tolkas och tillämpas. Med anledning av detta trädde den 1 februari 2018 en ny föreskrift i kraft om vad som krävs för att vara behörig och vem som ska ha ansvaret för att göra bedömningen (HSLF-FS 2017:79). I den nya föreskriften tydliggjordes att även andra examina än socionomexamen kan vara behörighetsgrundande.

Arbetslivserfarenhet får inte lov att tillgodoräknas som behörighetsgrundande. Flera remissinstanser, bland annat SKR, ansåg att de som var anställda innan behörighetsregleringen trädde i kraft den 1 juli 2014 automatiskt skulle anses behöriga med hänvisning till sin erhållna arbetslivserfarenhet.

Socionom är inte ett reglerat yrke i Sverige där den som är utbildad till det måste söka legitimation för att få arbete. Det innebär att det är upp till arbetsgivaren att bedöma om den som söker tjänsten har tillräcklig kompetens för uppgifterna.

Vad krävs för behörighet enligt nya föreskriften?

Socialsekreterare ska ha svensk socionomexamen eller annan relevant examen på minst grundnivå (180 p). För att examen ska anses vara relevant ska den innefatta eller kompletteras så att socialsekreteraren sammantaget har gått högskolekurser på områdena.

1. socialt arbete (svårighetsgraden ska ha höjts stegvis)
2. socialrätt
3. förvaltningsrätt, och
4. psykologi

Innehållet i socialsekreterarens utbildning ska sammantaget förmedla tillräckliga kunskaper så att denna ska kunna utföra de uppgifter som benämns i regleringen med god kvalitet och på ett rättssäkert sätt. Om socialsekreteraren inte har svensk socionomexamen är det respektive arbetsgivares ansvar att göra bedömningen om en handläggare kan anses ha annan relevant examen utifrån ovanstående kriterier.

Samtliga fyra kurser i föreskriften är obligatoriska för att arbetstagarens ska kunna anses behörig. Eftersom svårighetsgraden i socialt arbete ska ha höjts gradvis krävs att arbetstagaren antingen ska ha gått en fortsättningskurs i socialt arbete (dvs en kurs som förutsätter en grundkurs i samma ämne för deltagande) eller en kurs på avancerad nivå.

Föreskrifterna kräver inte ett bestämt antal poäng/högskolepoäng för vare sig examen eller kurserna.

Socialnämnden ansvarar för att den handläggare som självständigt utför arbetsuppgifter som avses i andra stycket har tillräcklig erfarenhet för uppgiften.

Socialstyrelsens allmänna råd;

"Utbildningen bör ha ett sådant innehåll och en sådan omfattning att den förmedlar tillräckliga kunskaper för att ge handläggaren förmåga att

- söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning, självständigt identifiera, formulera och lösa problem*
- muntligt och skriftligt redogöra för samt diskutera information och problem*
- göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter och förstå barns behov.*
- Kurserna i socialt arbete bör förmedla kunskaper om vetenskaplig grund och tillämpliga metoder på området."*

Vem ansvarar för bedömningen

SKR:s socialchefs nätverk har under år 2020 gjort bedömningen att en rimlig nivå kan tänkas vara 180 hp för examen och minst 7,5 hp i psykologi, 7,5 hp sammanlagt i socialrätt och förvaltningsrätt samt 7,5 hp vardera i socialt arbete på *grundnivå och fortsättnings- eller avanceradnivå*.

Innan 2007 var en kandidatexamen 120 poäng (3 års studier av 20 poäng/termin) vilket motsvarar dagens 180 högskolepoäng, hp (30 hp/termin).

Socialstyrelsen kan inte pröva om den som är utbildad i Sverige har den här behörigheten. Det är upp till socialnämnden att bedöma om de handläggare som arbetar med de uppgifter som anges i 3 kap. 3 a § SoL också har rätt kompetens genom att ha socionomexamen eller annan relevant examen utifrån lagen och föreskriften.

Omvärldsbevakning

Vid eftersökning i några av landets kommuner framkommer att kommuner har hanterat behörighetskravet olika beroende på hur de valt att tolka och bedöma frågan. Kommuner som Kungsör, Tranås och Uddevalla har fatta beslut i nämnden i frågan. Kommuner som Fagersta, Västerås och Hallstahammar har tolkat och bedömt att det är rekryterande chef som ansvarar för bedömningen av personalens lämplighet utan att ta upp frågan till nämnd.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Handlingsplan Krisstödsgruppen

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

I varje kommun ska det finnas en krisorganisation. Vid en allvarlig händelse när kommunens krisorganisation aktiveras är Krisstödsgruppens ledning underordnad denna. Varje kommun ska upprätta en särskild krisplan där organisation för krisstöd ingår.

Kommunalt krisstöd innebär att kommunen ansvarar för krishanteringsverksamheten inom sitt geografiska område. Krisstödsgruppen har till uppgift att ansvara för planering och samordning vad avser det psykologiska och sociala omhändertagandet av fysiskt oskadade människor som drabbats av olycka, katastrof eller liknande. Krisstödsgruppen har ett antal utbildade stödpersoner till förfogande.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att fastställa Handlingsplan för Krisstödsgruppen.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Handlingsplan Krisstödsgruppen
- 2 Tidigare version av Handlingsplan för krisstöd

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Handlingsplan för Krisstödsgruppen

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Handlingsplan för Krisstödsgruppen

BAKGRUND

I varje kommun ska det finnas en krisorganisation. Vid en allvarlig händelse när kommunens krisorganisation aktiveras är Krisstödsgruppens ledning underordnad denna. Varje kommun ska upprätta en särskild krisplan där organisation för krisstöd ingår.

Det bör finnas en tydlig koppling mellan Krisstödsgruppen och kommunens övriga krisberedskap.

Kommunalt krisstöd innebär att kommunen ansvarar för krishanteringsverksamheten inom sitt geografiska område. Krisstödsgruppen har till uppgift att ansvara för planering och samordning vad avser det psykologiska och sociala omhändertagandet av fysiskt oskadade människor som drabbats av olycka, katastrof eller liknande. Krisstödsgruppen har ett antal utbildade stödpersoner till förfogande.

PKL-grupperna (psykologisk och psykiatrisk katastrofledning) är en del av Region Västmanlands krisstödsverksamhet. I varje region ska det finnas lokala eller regionala PKL-grupper. Inom Region Västmanland finns det en gemensam, regional PKL-organisation. I en PKL-grupp ingår ofta psykiatriker, psykolog, sjukhuspräst, diakon, sjuksköterska och kurator.

Krisstödsgruppen och PKL ansvarar för det akuta skedet. Vid behov av långsiktigt stöd övergår ansvaret till ordinarie verksamhet.

ORGANISATION

Sala kommuns Krisstödsgrupp är organisatoriskt knuten till Vård- och omsorgsnämnden. Krisstödsgruppen är organiserad i en ledningsgrupp och en grupp med stödpersoner.

Ledningsgrupp Krisstöd

Vård och Omsorg, Sala kommun
Utbildning och Arbetsmarknad, Sala kommun
Polismyndigheten, Sala
Räddningstjänsten, Sala kommun
Sala/Norrby/Möklinta pastorat
Salabygdens Rödakorskrets

Varje enskilt kontor samt organisation står för de kostnader som uppstår i samband med krisstödsarbetet.

Krisstödsgruppen

UTBILDNING

En gemensam krisstödsdag anordnas årligen av Region Västmanland och syftar till att utbilda nya krisstödspersoner och ledningsstaberna i kommunerna och inom regionen. Krisstödsgrupperna ges möjlighet att delta i de övningar som sker i kommun och län. Utöver detta är varje kommun ansvarig att utbilda och öva sin egen Krisstödsgrupp och sina krisstödspersoner.

AKTIVERING AV KRISTÖDSGRUPP/KRISTÖDSPERSONER

SOS kontakter kommunens ISK (Inriktning och samverkanskontakt).

ISK kontakter Socialchef.

Socialchef beslutar om aktivering av Krisstödsgrupp samt kontakter krisstödschef.

Krisstödschef aktiverar Krisstödsgruppen.

Krisstödschef utser krisstödsamordnare.

Krisstödsamordnare kontakter de krisstödspersoner som bedöms lämpliga utifrån aktuell händelse.

SAMLINGSPLATSER

Konferensrummet på Vård och Omsorgskontoret på Bergmästaren, Fredsgatan 23 är primär samlingsplats för Krisstödsgruppen. Ingen möjlighet till reservkraft.

Centrala samlingsplatser

- *Mikaelsgården, Borgmästare Lundbergs plan 1*, är ordinarie samlingsplats. Ingen möjlighet till reservkraft.
- *Kaplanen, Drottninggatan 10*, finns att tillgå som extra samlingsplats. Reservkraft finns.

Samlingsplatser på landsbygden

- Möklinta bygdegård. På gång att installera reservkraft.
- Västerfärnebo församlingsgård. Ingen reservkraft.
- Sätrabrunns förskola. Ingen reservkraft.
- Ransta Nästa bygdegård. På gång att installera reservkraft

Samlingsplatserna ska, om behov uppstår efter en allvarlig händelse, användas som en plats dit drabbade och närstående kan vända sig för att få stöd av krisstödspersoner, ställa frågor och/eller få hjälp med hänvisning till andra inrättningar.

MEDIA

Media ska hänvisas till Beredskapssamordnare eller kommunens Krisledningsstab.

INAKTIVERING/AVSLUT AV INSATS FRÅN KRISTÖDSGRUPPEN

Krisstödschef avslutar formellt krisstödsinsatsen. Det dokumenteras i en anteckning i den aktuella diarieakten för krisstödsinsatsen. En uppföljningsträff med reflektion och utvärdering av krisstödsarbetet bör ske med Krisstödsgruppen inom ca två veckor.

Krisstödsgruppen

DOKUMENT

Följande dokument finns upprättade och tillhör krisstödsarbetet. Alla dokument ska finnas samlade i dokumentskåpet i stora konferensrummet på Bergmästaren, Fredsgatan 23. Administrativ stödperson är ansvarig för att dessa listor är uppdaterade.

I Krisstödsparmen finns följande dokument:

1. Mottagande av larm - blankett för personer i Krisstödsgruppen att fylla i vid en uppringning gällande händelse
2. Handlingsplan/Åtgärdsplan
3. Checklista för Krisstödsgrupp - se även *Bilaga 1* i Handlingsplan/Åtgärdsplan
4. Telefonlista -Krisstödsgrupp
5. Närvarorapport - Krisstödsgrupp
6. Dagboksanteckningar - för löpande dokumentation under arbetet vid händelse
7. Telefonlista – Krisstödspersoner (med info om erfarenhet och övriga meriter)
8. Närvarorapport - krisstödspersoner
9. Checklista för iordningställande av samlingslokal - se även *Bilaga 2* i Handlingsplan/Åtgärdsplan
10. Namnlista - för att lista personer vid samlingslokal
11. Registreringsblankett - för registrering av personer i samlingslokal
12. Användbara telefonnummer att förmedla till drabbade (t.ex. sjukvård, polis)

Krisstödsgruppen

Åtgärdsplan vid händelse när Krisstödsgruppen har aktiverats

Ansvarsområde	Uppgifter
<p>Krisstödschef</p> <ul style="list-style-type: none"> - samla Krisstödsgruppen - vara sambandsansvarig - fatta övergripande beslut om Krisstödsgruppens arbete - utse krisstödsamordnare samt logistikansvarig beroende på händelsens art och omfattning - avsluta insats, initiera reflektion och utvärdering 	<ul style="list-style-type: none"> - genomföra situationsanalys, se Bilaga 1 - "Checklista för Krisstödsgruppen" samt Arbetsplan. - informera Socialchef och ISK - info/lägesbild till Krisledningsstab - kontakta kommunens Beredskaps-samordnare vid händelse som kan bli stor medialt - sammankalla till utvärdering inom två veckor efter avslutad insats
<p>Krisstödsamordnare</p> <ul style="list-style-type: none"> - hålla kontakt mellan Krisstödsgruppens ledning och krisstödspersoner vid en händelse - kontakt med krisstödspersoner - möjliggöra registrering av hjälpsökande m.fl. på samlingsplatsen/i samlingslokalen - ansvara för att krisstödspersonerna blir avlösta 	<ul style="list-style-type: none"> - kalla in de krisstödspersoner som anses lämpliga utifrån aktuell händelse - förmedla namnlistor och registreringsblanketter till krisstödspersoner - notera tider för krisstödspersonernas arbete
<p>Logistikansvariga</p> <ul style="list-style-type: none"> - ansvara för samlingslokalen - ansvara för inköp och transporter - ansvara för att personerna i de olika ansvarsområdena blir avlösta 	<ul style="list-style-type: none"> - se Bilaga 2 - "Checklista för iordningställande av samlingslokal för krisstöd" - inhandling med hjälp av inköpskort - fylla i och uppdatera närvarolistan för krisstödspersonerna
<p>Administrativ stödperson</p> <ul style="list-style-type: none"> - föra löpande dokumentation under händelseförloppet samt följa händelsen medialt 	<ul style="list-style-type: none"> - iordningsställa lokalen för Krisstödsgruppens arbete - dokumentera löpande under händelsen - hålla sig uppdaterad på vad som publiceras på nätet gällande händelsen - ansvara för att dokumentationen samlas i en diarieakt vid avslut

Krisstödsgruppen

Bilaga 1 – Checklista för Krisstödsgruppen**Bilaga 1 - Checklista för Krisstödsgruppen**

Ansvär	Åtgärd	Utfört	Datum och tid	Kommentar
Krisstödschef	Vid larm ta reda på vad som har hänt och vad som är gjort.			
Krisstödschef	Inhämta eventuellt mer information via Polisen RLC (<i>RegionLedningsCentral</i>) samt hos räddningstjänstens inre befäl.			
Krisstödschef	Kalla in Krisstödsgruppen.			
Adm. stödperson	Öppna Krisstödsgruppens lokal.			
Krisstödsgrupp	Upprätta händelseplanering tillsammans med Krisstödsgruppen.			
Krisstödsamordnare	Utse/kalla in krisstödspersoner till olycksplats.			
Krisstödsamordnare	Utse/kalla in krisstödspersoner till samlingslokal.			
Krisstödschef	Bedöm behov av kontakt med PKL (<i>Psykologisk och psykosocial katastrofledningsgrupp</i>)			
Krisstödschef i samråd med Krisstödsamordn.	Ta beslut om aktivering av personal från frivilligorganisationer.			
Krisstödschef	Kontakta kommunens Beredskapssamordnare vid händelse som troligen blir stor medialt.			
Krisstödsamordnare	Utse personer som ska registrera och avregistrera drabbade som åker vidare hem eller till annan hjälpinstans (använd upprättade blanketter)			
Logistikansvarig	Ansvara för att förtäring, filter, kläder, sitt- och liggplatser, transporter m.m. finns att tillgå utifrån behov.			
Krisstödschef	Ansvara för att inledningsvis möjliggöra nödvändiga inköp. Inköpskort finns hos Beredskapssamordnare.			
Krisstödsamordnare/Logistikansvarig	Ansvara för avstämning med krisstödspersoner i samlingslokalen.			
Krisstödschef	Informera ansvariga personer (t.ex. Socialchef, ISK) om situationer och händelser av vikt.			
Krisstödschef	Formellt avslut av krisstödsinsatsen.			
Krisstödschef och adm. stödperson	Utvärdera insatsen kvantitativt och kvalitativt inom två veckor tillsammans med Krisstödsgruppen.			
Krisstödschef	Ansvara för att krisstödspersonerna erbjuds avslutande/reflekterande samtal.			

Krisstödsgruppen

Bilaga 2 – Checklista för iordningställande av samlingslokal för krisstöd

Åtgärd	Utfört
Orienteringstavla över lokalen finns på plats och är uppmärkt.	
Plats för registrering finns direkt vid entré vid ankomst.	
Informationsplats finns nära ingången.	
Servering/matplats med bord och stolar är iordningställd.	
Rum för enskilda samtal och ledningen finns tillgängligt.	

Att tänka på:

- välja lokal utifrån händelsens omfattning
- lokalens tillgänglighet
- lokalen ska vara lätt att hitta till och ha gott om parkeringsplatser
- verka för att alla krisstödspersoner bär väst och namnbricka
- utse ansvarig för samlingslokalen
- begär eventuellt att polis och försäkringsbolag kommer till samlingsplatsen
- enskilda personer som kontaktas av media ska inte lämna ut uppgifter utan hänvisa till pressansvarig
- hänvisa till polisens och sjukvårdens informationsnummer för information om de drabbade
- ta hänsyn till de drabbades integritet och skydda dem, skapa eventuellt insynsskydd
- ordna så att det finns en dörrvakt vid behov
- ta hänsyn till de omhändertagnas behov, t.ex. leksaker till barn och äldres särskilda behov
- ordna familjehörna med möjlighet för lek och avkoppling
- se till att det finns en avdelad plats där man ges möjlighet att ligga och vila
- ordna en plats att sitta och vila på i väntan på vidare aktivitet
- avskilja utrymme för förvaring av bagage/packning. Tänk på bevakningen.
- avskilja utrymme för husdjur. Tänk på allergirisker.
- planera för en långvarig händelse där samverkan kan behöva genomföras och utöka verksamheten utifrån behov

Resurser som bör vara på plats	Exempel
Mat	Kall enklare hållbar mat, även gluten- och laktosfritt. Godis, choklad, frukt, välling för olika åldrar och behov. Tänk på allergier, t.ex. luftburen jordnötsallergi
Dryck	Kall och varm dryck, vatten, saft, kaffe/te, tepåsar, socker
Engångsartiklar	Muggar, plastbestick, papperstallrikar
Hygienartiklar	Blöjor, tamponger, bindor, tvål, tandborstar, tandkräm, handdukar, våtservetter, nappar
Sängutrustning	Madrasser, filter, kuddar
Leksaker	Lekhörna, kriter, papper, spel, gosedjur
Sjukvårdsartiklar	Färdiga första hjälpen-väskor
Kontorsmaterial	Blädderblock, tuschpennor, pennor, papper, post-it-lappar, tejp
Teknisk utrustning	Powerbanks, mobiltelefonladdare

Krisstödsgruppen

**HANDLINGSPLAN FÖR KRISSTÖDSGRUPPEN
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN**ANTAGEN § | 2022-09-21 | DIARIENUMMER 2022/80
SALA KOMMUNVäxel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Handlingsplan för Krisstödgruppen

BAKGRUND

I samband med en stor olycka med många skadade och döda, som inträffat i kommunen eller om en olycka inträffat på en annan plats där många berörda är hemmahörande i Sala kommun, kommer sannolikt ett behov av olika former av stöd, av psykisk bearbetning att behövas. För att leda och samordna sådan verksamhet har kommunen en särskild krisstödsverksamhet. Dess uppgift är att stödja individer och familjer, upprätta informations och stödcentrum, samt samverka med övriga organisationer som berörs av händelsen. Krisstödgruppen kan aktiveras när de ordinarie resurserna inte räcker till.

Fritt efter "Krisledning - antagande av plan för extraordinära händelser, Kommunfullmäktige 2008-03-27"

I enlighet med hälso- och sjukvårdslagen har sjukvårdshuvudmannen ett utpekat ansvar för hälso- och sjukvården inom länet och då även för katastrofberedskapen, inkluderande det psykologiska och psykiatriska omhändertagandet. Därför har en särskild psykologisk/psykiatrisk katastrofledningsgrupp, PKL-grupp inrättats i regionens regi.

ORGANISATION

Sala kommuns Krisstödgrupp är organisatoriskt knuten till Vård- och Omsorgsnämnden. Krisstödgruppen är organiserad i en ledningsfunktion och en stödfunktion.

Ledningsfunktionen

Vård och Omsorg, Sala kommun
Barn och utbildning, Sala kommun
Polismyndigheten, Sala
Räddningstjänsten, Sala kommun
Sala/Norrby/Möklinta pastorat
Röda Korset, Sala

Varje enskilt kontor samt organisation står för de kostnader runt representanterna som uppstår i samband med krisstödsarbetet.

Sala kommuns Krisstödgrupp har ett samarbete med Heby kommuns POSOM-grupp som kan kontaktas och vara behjälpliga vid en stor eller kommunövergripande händelse. Telefonnummer till Hebys POSOM-grupp finns i Krisstödpärm, placerad hos Vård och omsorg i konferensrummet på Bergmästaren, Fredsgatan 23.

KRISTÖDGRUPPEN

AKTIVERING AV KRISTÖDGRUPP

Krisstödsgruppen aktiveras och sammankallas av kommunchef, socialchef eller dennes ställföreträdare. I förekommande fall sker detta i samråd med befintlig krisledning.

LARMVÄG

Räddningsledare → SOS-alarm → Samman kallade för Krisstödsgruppen.

Den som först nås av larmet, kontaktar först de andra sammankallande personerna i ledningsfunktionen. Då beslutas också vem av dessa som ansvarar för inringning av resterande ledningsfunktion. Efter detta jobbar man enligt åtgärdsplanen.

SAMLINGSPLATSER

Konferensrummet på Vård och Omsorgsförvaltningens kontor på Bergmästaren, Fredsgatan 23 är primär samlingsplats för ledningsfunktionen.

Mikaelsgården är ordinarie samlingsplats för stödfunktion samt mottagande av anhöriga samt ej skadade.

MEDIA

Lokal för media kan behöva upprättas om man misstänker att det kommer att bli medialt tryck. Den ska vara separerad från ledningsfunktionens samt stödfunktionens samlingsplats.

Polisen håller i eventuella presskonferenser gällande olyckan.

Om kommunen behöver hålla presskonferens tar vi hjälp av Kommunikationsenheten för att arrangera detta.

INAKTIVERING/AVSLUT AV INSATS FRÅN KRISTÖDSGRUPPEN

Samman kallande avslutar formellt krisstödsinsatsen. Detta dokumenteras i en anteckning i den aktuella diarieakten för krisstödsinsatsen. En uppföljningsträff med ledningsfunktionen bör ske om ca två veckor, för att reflektera och utvärdera krisstödsarbetet kring aktuell händelse.

DOKUMENT

Följande dokument finns upprättade och tillhör krisstödsarbetet. Alla dokument ska finnas samlade i en pärm märkt Krisstöd, som ska stå i dokumentskåpet i sammanträdesrummet på Bergmästaren, Fredsgatan 23. Krisstödssamordnare är ansvarig för att dessa listor är uppdaterade.

- Handlingsplan (inklusive åtgärdsplan och telefonlista)
- Foldern
- Registreringsblankett
- Dagbok
- Sambandstabla
- Telefonlista med viktiga telefonnummer (t ex kommunalråd, ordförande o s v)
- Telefonlista till Hebys POSOM-grupp.

KRISSTÖDGRUPPEN

Åtgärdsplan vid händelse när Krisstödgruppen har aktiverats

Funktion	Vad gör man
<p>Chef Hålla kontakt med räddningsledaren på olycksplatsen.</p> <p>Den som är först på plats blir chef, till dess att någon av de ordinarie sammankallande cheferna för krisstödsgruppen anländer.</p> <p>Dela ut arbetsuppgifter.</p>	<p>Skaffa information om olyckan. Behöver vi öppna samlingslokal och vilken i så fall? Var har olyckan skett? Är andra kommuner inblandade (för att veta om vi behöver kontakta krisstöd i annan kommun)? När skedde olyckan? Hur många är skadade? Vart är/ska de skadade transporteras? Hur många förväntas komma till samlingslokalen Mikaelsgården (eller annan upprättad plats)?</p>
<p>Sambandsansvarig Alla hjälps åt med att få igång dessa punkter. Barn och Utbildning Vård & Omsorg Sala/Norrby/Möklinta pastorat Röda Korset</p> <p>En person ska utses att vara i kontakt med personal i samlingslokalen.</p> <p>Sala/Norrby/Möklinta pastorat eller Röda Korset ansvarar för detta.</p>	<p>Vilket/vilka nummer ska vi vara nåbara på?</p> <p>Meddela Kontaktcenter vilket nummer vi använder. Eventuellt få ett nytt nummer som vi kan använda. Vilken e-postadress nås vi på i ledningsfunktionen.</p> <p>Svara inkommande samtal på de telefoner som man uppgett som tillgängliga.</p>
<p>Dokumentationsansvarig Vård & Omsorg (2 pers.)</p> <ol style="list-style-type: none"> Någon som för löpande dokumentation under händelseförloppet. Hålla koll på vad som skrivs i media. 	<p>Koppla upp dator och kanon. Föra dokumentation löpande under händelsen. Hålla sig uppdaterad på vad som publiceras på nätet gällande olyckan. Samla dokumentationen i en diarieakt vid avslut.</p>
<p>Informationsansvarig (Kontakt om Krisstödgruppens arbete runt händelsen)</p> <p>Kontorschefen Vård och Omsorg</p>	<p>Informera kommunchef, kommunstyrelsens ordförande samt Vård och Omsorgsnämndens ordförande.</p> <p>Kontakta Kommunikationsenheten så att vi får hjälp med info till hemsida, presskontakter, öppna lokal för press.</p>
<p>Analysfunktion Räddningstjänsten</p>	<p>Omfattning, bedömd tidsåtgång o s v.</p>
<p>Avlösning av personal i de olika grupperna. Samtalsstöd till personal vid behov.</p>	<p>Respektive organisation</p>

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Avgiftsfri hemsjukvård för personer 85 år och äldre

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

När översynen av taxor och avgifter startade i början av 2022, i syfte att återrapportera och besluta om förändringar av taxor och avgifter, uppmärksammades att avgifter erlagts av personer över 85 år för hemsjukvård.

2017 kom en ny lag som gör gällande att personer över 85 år inte ska betala något för hemsjukvården. Sala kommun har påbörjat arbetet med att undersöka och återbetala felaktigt debiterad avgift.

På nämndens sammanträde 2022-05-18, § 55, fick socialchefen i uppdrag att i samarbete med kommunjurist, återbetala felaktigt debiterad avgift till de som betalat för hemsjukvård och tillhör gruppen 85 år och äldre, för tiden 2017-2022, samt att ärendet ska redovisas på nämndens sammanträde i september.

Vid kontakt med Socialstyrelsens jurist framkommer att avgiftsfriheten för patienter över 85 år gäller bara regionens öppenvård. Kommunernas avgifter ska omfattas av kommunens högkostnadsskydd. Dock har lagstiftaren inte velat att kommunerna, med anledning av att avgiftsfriheten infördes, sänkte minimibeloppet för den enskilde. Detta har kommit till uttryck i 8 kap. 8 § tredje stycket socialtjänstlagen, "kommunen får dock inte minska minimibeloppet med anledning av att den enskilde omfattas av sådan avgiftsfrihet som avses i 17 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen". Sala kommuns jurist instämmer

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att fortsätta att ta ut avgift för kommunens hemsjukvård som tidigare.

Ingrid Strandman
Socialchef

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Vård och Omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Kommunfullmäktige

Avgiftsfri hemsjukvård för personer 85 år och äldre

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att ta bort avgiften för hemsjukvårdsinsatser för personer som är 85 år eller äldre i enlighet med den ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) som började gälla 1 januari 2017, samt

att avgiftsbefrielsen för denna grupp ska gälla retroaktivt från 1 januari 2017.

I avgörandet deltagande

Marlene Burwick (S), Erik Pelling (S), Caroline Hoffstedt (S), Ulrik Wärnsberg (S), Loa Mothata (S), Maria Gardfjell (MP), Rickard Malmström (MP), Ilona Sztatmári Waldau (V), Fredrik Ahlstedt (M), Mats Gyllander (M), Rikard Sparby (M), Mohamad Hassan (L), Stefan Hanna (C), Jonas Segersam(KD), Simon Alm (SD)

Uppsala 31 maj 2017

Marlene Burwick/Ingela Persson

Ärendet

Omsorgsnämnden och äldrenämnden har genom beslut den 26 respektive 27 april 2017 överlämnat skrivelser till kommunstyrelsen i **bilaga** med förslag att ta bort avgiften för hemsjukvårdsinsatser för personer 85 år och äldre och att beslutet ska gälla retroaktivt från 1 januari 2017.

Föredragning

Den 1 januari 2017 gjordes en förändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) som medför att kommuner och landsting inte längre kan ta ut avgifter för öppenvård för personen som är 85 år eller äldre. Förändringen har skett genom ett tillägg i 26 § som avser avgifter. Syftet med förändringen är att förbättra hälsan för äldre med ett omfattande vårdbehov, där ekonomins begränsning kan vara ett hinder för att söka vård. I den nya hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som trädde i kraft den 1 april 2017 återfinns tillägget i 17 kap. 3 §.

Även socialtjänstlagen (2001:453) har anpassats för att lagändringen i realiteten ska förbättra äldres ekonomi. I 8 kap. 8 § som avhandlar kommunens avgiftsuttag har man gjort följande

tillägg: Kommunen får dock inte minska minimibeloppet med anledning av att den enskilde omfattas av sådan avgiftsfrihet som avses i 26 § andra stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Av alla personer som är 85 år eller äldre idag och får hemsjukvårdsinsatser av kommunen är det cirka 20 procent som betalar hela eller delar av avgiften medan cirka 80 procent inte betalar någon avgift på grund av maxtaxa.

Ekonomiska konsekvenser

Baserat på de insatser som ges idag bedöms förändringen innebära ett intäktsbortfall om cirka 350 000 kronor per år för äldrenämnden. Inom omsorgsnämnden finns idag inga brukare som betalar avgifter för hemsjukvård.

Handläggare

UPPSALA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN	
Ink.	2017 -05- 04
Diariernr.	KSN-2017-2153
	30 Aktbil 2

Datum
2017-04-26Diarienummer
OSN-2017-0237

Kommunfullmäktige

Avgiftsfri hemsjukvård för personer 85 år och äldre

Omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

att ta bort avgiften för hemsjukvårdsinsatser för personer som är 85 år eller äldre i enlighet med den ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) som började gälla 1 januari 2017, och

att avgiftsbefrielsen för denna grupp ska gälla retroaktivt från 1 januari 2017.

Sammanfattning

Den 1 januari 2017 förändrades hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och det är därför inte möjligt för kommuner och landsting att ta ut avgifter för öppenvård för personer som är 85 år eller äldre.

Bakgrund

Den 1 januari 2017 förändrades hälso- och sjukvårdslagen (HSL) (1982:763), vilket innebär att det inte längre är möjligt för kommun och landsting att längre ta ut avgifter för öppenvård för personen som är 85 år eller äldre. Förändringen har skett genom ett tillägg i 26 § som avser avgifter och syftet med förändringen är att förbättra hälsan för äldre med ett omfattande vårdbehov, där ekonomins begränsning kan vara ett hinder för att söka den vård personen är i behov av. I den nya hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som trädde i kraft den 1 april 2017 återfinns tillägget i 17 kap. 3 §.

Även socialtjänstlagen (2001:453) har anpassats för att lagändringen i realiteten ska förbättra äldres ekonomi. I 8 kap. 8 § som avhandlar kommunens avgiftsuttag har man gjort följande tillägg: *Kommunen får dock inte minska minimibeloppet med anledning av att den enskilde omfattas av sådan avgiftsfrihet som avses i 26 § andra stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).*

Ekonomiska konsekvenser

Det finns inga kända ekonomiska konsekvenser för omsorgsnämnden. I dag finns inte några brukare inom omsorgsnämnden över 85 år som betalar avgift för hemsjukvård.

Omsorgsnämnden

Eva Christiernin
Ordförande

Kerstin Sundqvist
Sekreterare

Handläggare
Johan Rubbestad Lilja

Datum
2017-04-27

Diarienummer
ALN-2017-0263

Kommunfullmäktige

UPPSALA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN	
Ink.	2017-05-02
Diarienummer	KSU.2017.2153
	30 Aktbil 1

Avgiftsfri hemsjukvård för personer 85 år och äldre

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

- att** ta bort avgiften för hemsjukvårdsinsatser för personer som är 85 år eller äldre i enlighet med den ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) som började gälla 2017-01-01, och
- att** avgiftsbefrielsen för denna grupp ska gälla retroaktivt från 2017-01-01.

Sammanfattning

Den 1 januari 2017 förändrades hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och det är därför inte möjligt för kommuner och landsting att ta ut avgifter för öppenvård för personer som är 85 år eller äldre.

Utifrån förvaltningens beräkningar kan den avgiftsfria hemsjukvården innebära ett intäktsbortfall om cirka 350 000 kronor per år för äldrenämnden.

Bakgrund

Den 1 januari 2017 förändrades hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och det är därför inte möjligt för kommuner och landsting att längre ta ut avgifter för öppenvård för personen som är 85 år eller äldre. Förändringen har skett genom ett tillägg i 26 § som avser avgifter och syftet med förändringen är att förbättra hälsan för äldre med ett omfattande vårdbehov, där ekonomins begränsning kan vara ett hinder för att söka den vård personen är i behov av. I den nya hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som trädde i kraft den 1 april 2017 återfinns tillägget i 17 kap. 3 §.

Även socialtjänstlagen (2001:453) har anpassats för att lagändringen i realiteten ska förbättra äldres ekonomi. I 8 kap. 8 § som avhandlar kommunens avgiftsuttag har man gjort följande tillägg: *Kommunen får dock inte minska minimibeloppet med anledning av att den enskilde omfattas av sådan avgiftsfrihet som avses i 26 § andra stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).*

Ekonomiska konsekvenser

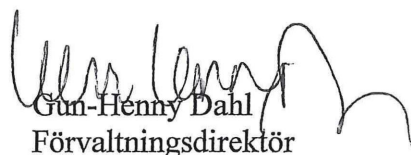
Av alla personer som är 85 år eller äldre idag och får HSL-insatser av kommunen är det cirka 20 procent som betalar hela eller delar av avgiften medan cirka 80 procent inte betalar någon avgift på grund av maxtaxan.

Konsekvenserna på intäktssidan för äldrenämnden kan bara prognosticeras, men utifrån förvaltningens beräkningar, som baseras på de insatser som ges idag, kan den avgiftsfria hemsjukvården för personer som är 85 år eller äldre, innebära ett intäktsbortfall om cirka 350 000 kr per år.

Äldrenämnden

Monica Östman
Ordförande

Gun-Henny Dahl
Förvaltningsdirektör

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Förslag till avgifter inom hemtjänsten fr o m 2023-01-01

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

En höjning av hemtjänstens omvårdnadsavgift, hemsjukvård, trygghetslarm och matabonnemang föreslås.

Sala kommun ligger i jämförelse med andra lika stora kommuner lågt gällande avgifterna. I flertalet jämnstora kommuner i vår närhet (Köping, Avesta) tas omvårdnadsavgiften ut per timme (350 respektive 304 kr) vilket medför att fler än 7 timmar utförd hemtjänst innebär maxtaxa på 2170 kr 2022.

Sala kommun har fast månadsavgift för ovan nämnda insatser, vilket innebär att den totala månadskostnaden exklusive servicetjänster aldrig kan överstiga 1640 kr per månad. Den föreslagna justeringen ger en intäktsökning med 1,0 miljoner kronor.

Matabonnemang är idag kraftig subventionerad av Sala kommun och en justering är därför nödvändig. För närvarande subventionerar kommunen måltiderna med 5 miljoner kronor. Den föreslagna justeringen ger en intäktsökning med 2 miljoner kronor.

Efter den föreslagna justeringen är subventionen 3 miljoner kronor.

Total intäktsökning enligt förslaget är 3 miljoner kronor år 2023.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunstyrelsen hos kommunfullmäktige hemställa

att fastställa avgifter inom vård och omsorg för 2023 i enlighet med förslag,
att taxan ska gälla från och med den 1 januari 2023.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Bildspel Nya taxor inom Äldreomsorgen 2023

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

**Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet
och de Horisontella principerna**

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

**Horisontella principerna
(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)**

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Vård och Omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Nya taxor Äldreomsorgen 2023

Förslag

Vård- och omsorgsnämnden

Bakgrund

En översyn av taxor och avgifter inom Äldreomsorgen har gjorts inför budget arbetet 2023 i enlighet med punkt 8 i de av kommunfullmäktige beslutade finansiella ramar och mål 2022 "Styrelse och nämnder ska se över möjligheterna till ökad intäktsfinansiering av sin verksamhet"

Översynen har visat att en höjning av taxan för omvårdnad, trygghetslarm, hemsjukvård samt matabonnemang är nödvändig.

Sala kommuns taxor inom dessa områden är bland de lägsta i riket och har inte följt kostnadsutvecklingen i den grad som vore önskvärt.

Bakgrund

Sala kommun använder sig av en modell som bygger på fast månadskostnad gällande omvårdnad oavsett omfattning i timmar på den beslutade insatsen. I jämförbara kommuner används istället en timtaxa, vilket gör att brukaren når maxtaxa redan efter 7 timmar.

Taxa för trygghetslarm och hemsjukvård justeras till samma nivåer som för jämförbara kommuner.

Matabonnemang är idag kraftigt subventionerad av Sala kommun och en justering är därför nödvändig. För närvarande subventionerar kommunen måltiderna med 5 miljoner kronor.

Förslag, omvårdnad, trygghetslarm, hemsjukvård

Omvårdnad

Taxan justeras från dagens 204 kr per månad till 1000 kr per månad.

Trygghetslarm

Taxan justeras från dagens 194 kr per månad till 300 kr per månad.

Hemsjukvård

Taxan justeras från dagens 204 kr per månad till 340 kr per månad.

Maxtaxa inom Äldreomsorgen för 2022 är 2170 kr per månad. Förslaget ger en månadskostnad i Sala kommun på 1640 kr, vilket är 530 kr under maxtaxa.

Förslag, matabonnemang

Idag subventionerar Sala kommunen mat på Säbo med 5 miljoner kronor, det är inte hållbart i längden, då kostnader för matportioner och livsmedel ökar årligen.

Matabonnemang ingår ej i maxtaxa för äldreomsorgen, utan räknas som levnadskostnader. Förslaget är därför att avgiften höjs från dagens 2924 kr per månad till 3550 koronor per månad.

Avgift	Nuvarande taxa 2022	Frekvens	Föreslagen taxa 2023	Antal brukare	Antal brukare med avgifts utrymme	Intäkts ökning kr
Högekostnadsskydd						
Omvårdnad	204	mån	1000	333	49	551 280
Trygghetslarm	194	mån	300	626	49	139 152
Hemsjukvård	204	mån	340	146	49	79 968
Omvårdnad SÄBO	2 170	mån	2170	254	161	0
						0
Service	384	tim	384			0
Kortids/växelvård	69	dag	100	17	0	0
						0
Ej högekostnadsskydd						0
Matabonnemang	2 924	mån	3550	254	254	1 908 048
						0
Summa						2 678 448

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

Brukarenkät Funktionsnedsättningsområdet 2022 Daglig verksamhet

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Brukarenkät genomförd 2022 inom Funktionsnedsättningsområdet, daglig verksamhet i Sala kommun.

Totalt har 53 av 110 tillfrågade personer valt att delta i brukarenkäten.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna redovisningen av brukarenkät gällande Funktionsnedsättningsområdet 2022.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Bildspel, enkätsvar

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Arbetsstagarenkät Daglig verksamhet

Funktionsnedsättningsområdet
2022

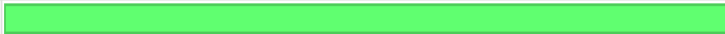

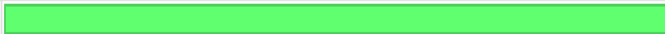
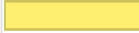

Arbetstagarenkät 2022

Daglig verksamhet FO

- Totalt besvarade 53 av 110 tillfrågade arbetstagare enkäten

* År 2019 besvarade 62 av 105 arbetstagare enkäten

Frågor och svar

1. Hur trivs du på daglig verksamhet? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Bra	50 / 53	94.34 %	
Sådär	3 / 53	5.66 %	
Dåligt	0 / 53	0 %	
2. Är ditt jobb viktigt för dig? - Sysselsättning och gemenskap			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	48 / 53	90.57 %	
Vet inte	3 / 53	5.66 %	
Nej	2 / 53	3.77 %	
3. Vet du vad du ska göra när du är på jobbet? - Kommunikation och information			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	44 / 53	83.02 %	
Ibland	9 / 53	16.98 %	
Nej	0 / 53	0 %	
4. Får du vara med och bestämma hur dina arbetsdagar ska se ut? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	38 / 53	71.70 %	
Ibland	9 / 53	16.98 %	
Nej	6 / 53	11.32 %	
5. Har du varit med och bestämt det som står i din genomförandeplan? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)			
Svar	Antal svar	Procent	
Ja	48 / 53	90.57 %	
Vet inte	3 / 53	5.66 %	
Nej	2 / 53	3.77 %	

Frågor och svar

6. Får du hjälp när du behöver? - Kontinuitet, stöd och service

Svar	Antal svar	Procent	
Ja	49 / 53	92.45 %	
Ibland	2 / 53	3.77 %	
Nej	2 / 53	3.77 %	

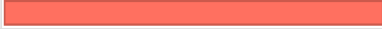
7. Lyssnar någon på dig om du vill prata om något? - Kontinuitet, stöd och service

Svar	Antal svar	Procent	
Ja	49 / 53	92.45 %	
Ibland	4 / 53	7.55 %	
Nej	0 / 53	0 %	

8. Vet du vem du ska prata med om någonting är dåligt på jobbet? - Kontinuitet, stöd och service

Svar	Antal svar	Procent	
Ja	51 / 53	96.23 %	
Nej	2 / 53	3.77 %	

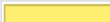

9. Vet du hur du gör för att lämna in klagomål om ditt arbete? - Information

Svar	Antal svar	Procent	
Ja	28 / 53	52.83 %	
Nej	25 / 53	47.17 %	

10. Känner du dig trygg med handledaren på din arbetsplats? - Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)

Svar	Antal svar	Procent	
Alltid	48 / 53	90.57 %	
Ibland	5 / 53	9.43 %	
Aldrig	0 / 53	0 %	

11. Vill du byta arbetsplats? - Sysselsättning och gemenskap

Svar	Antal svar	Procent	
Ja	9 / 53	16.98 %	
Vet inte	7 / 53	13.21 %	
Nej	37 / 53	69.81 %	

Kommentarer

1. Hur trivs du på daglig verksamhet?

Jag började med daglig verksamhet för ca 1 månads sen. En så länge är det bra.

Jag trivs bra här

Jag trivs men känner att kroppen inter okar med det här jobbet längre och då blir jag nervös. Arbetet känns inte så roligt längre som jag hoppats på.

Trivs väldigt bra på Willys/daglig verksamhet

Jag trivs väldigt bra på daglig verksamhet.

Jag trivs rätt bra, härligt vara ute och jobba

2. Är ditt jobb viktigt för dig?

Jag vet inte riktig vad som är roligt inom jobb världen. Bara det är roligt, varierande är jag nöjd. Annars är jag inte så brydd om jobb.

Det är viktigt att ha ett arbete

Ja, det är viktigt för mig. Ger mig arbetserfarenhet, samt möjlighet att ta mig ur lägenheten.

Ja! Jag får sysselsätta mig och träffa kollegor.

3. Vet du vad du ska göra när du är på jobbet?

Enkelt. Jag är elit när det gäller att veta vad jag ska göra. Jag kunde dag 1. Om det är förklarat tydligt är det inga problem

Ja, jag vet vad jag ska göra när jag är på jobbet.

Ja! Vi har samling. Tavlan på väggen visar tydligt med bilder hur dagen ser ut. Annars vet jag att handledarna finns.

Vi går genom de vi ska göra under dagen

4. Får du vara med och bestämma hur dina arbetsdagar ska se ut?

Det är väldigt skönt att få välja arbetsdagar. "riktigt" jobb skulle bli för mycket jobb och ingen fritid. Jag är tacksam att jag har möjligheten att välja.

Jag får mina arbetsuppgifter på plats

Absolut!

Ja! Vi har olika aktiviteter varje dag. Men har jag en dag då humöret eller energin inte är på topp kan jag alltid lägga om eller ändra min dag om så behövs. om de finns fler uppgifter

5. Har du varit med och bestämt det som står i din genomförandeplan?

Det är lugnt, inga problem :)

Absolut. Känner mig delaktig i genomförandet av min genomförandeplan.

Ja det har jag.

de funkar bra me det

Kommentarer

6. Får du hjälp när du behöver?

För mig är det skönt därför att jag är ganska självständig om jag bara får jobbet förklarad innan jag gör det. Ez men om jag behöver hjälp får jag det.

Ja, men har ett ganska självständigt jobb

Ja absolut. Hjälp finns alltid nära till hands vid behov.

Ja, jag får mycket bra hjälp om så behövs.

7. Lyssnar någon på dig om du vill prata om något?

Själv gillar jag att vara ensam, men det är skönt att komma ut i arbetslivet och prata lite med folk. Det är inte alltid jag har saker att prata om, men det går bra.

Ja, det gör jag.

Ja! Både handledarna o mina kollegor lyssnar alltid om jag vill prata.

8. Vet du vem du ska prata med om någonting är dåligt på jobbet?

Handledaren

Hittills har det varit bra, ingenting har varit dåligt. Om det skulle uppstå något dåligt skulle det vara lungnt

Ja, det gör jag.

Ja! Om något är dåligt på jobbet vet jag vem jag ska vända mig till.

9. Vet du hur du gör för att lämna in klagomål om ditt arbete?

Jag har aldrig behövt gjort det. Jag tror inte att det kommer hända, jag är ganska anpassbar. Inga problem

Tror det men en viss osäkerhet finns det.

Ja! Jag pratar med handledarna så hjälper dom mig vidare om något inte känns bra eller att något annat på arbetet känns fel.

Tror jag vet

10. Känner du dig trygg med handledaren på din arbetsplats?

Förutom att vissa maträtter är väldigt tabubelagda

Första intrycket när jag kom hit av handledaren var så bra att jag nästan valde min arbetsplats på grund av att jag skulle trivas bra. Det är skönt

Extremt trygg med min fantastiska handledare.

Ja. Handledarna är alltid snälla och jag känner mig trygg.

11. Vill du byta arbetsplats?

Inte just nu men jag planerar att sluta efter nästa vårtermin, juni 2023

Som sagt jag har bara varit här 1 månad och jag trivs bra. Vi får se vad som händer i framtiden.

Trivs bra med arbetsledaren

Min önskan är att jobba inom lantbruk med eller utan djur

Aldrig!!!

NEJ! Jag trivs jätte bra på mitt arbete.

Skillnad mellan 2019 och 2022

Nr	Titel / Kategori	#1	#2	Skillnad
1	Hur trivs du på daglig verksamhet? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	94.17	97.17	3.00
2	Är ditt jobb viktigt för dig? Sysselsättning och gemenskap	93.33	93.40	0.07
3	Vet du vad du ska göra när du är på jobbet? Kommunikation och information	90.00	91.51	1.51
4	Får du hjälp när du behöver? Kontinuitet, stöd och service	95.00	94.34	-0.66
5	Lyssnar någon på dig om du vill prata om något? Kontinuitet, stöd och service	88.33	96.23	7.90
7	Ger handledaren det stöd du behöver för att klara arbetet? Kontinuitet, stöd och service	87.50	--	--
8	Får du vara med och bestämma vad du ska göra på daglig verksamhet? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	85.00	--	--
9	Känner du dig trygg med personalen på daglig verksamhet? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	95.00	--	--
10	Får du byta arbetsplats om du vill? Sysselsättning och gemenskap	80.83	--	--
11	Får du vara med och bestämma hur dina arbetsdagar ska se ut? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	86.67	80.19	-6.48
12	Har du varit med och bestämt det som står i din genomförandeplan? Psykosocial miljö (Självbestämmande och integritet)	85.00	90.57	5.57